ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ

КУНДАЛИК ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ РЎЗНОМА

1991 йил 14 ноябрь
ПАЙШАНБА
№ 220 (5.263).
Баҳоси 8 тийин.

1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган ♦ Ҳафтада беш марта чоп этилади

МЕҲНАТКАШ АРДОҚҚА ЛОЙИҚ

Мустақиллик... Нақадар мафтункор, лазиз сўз у. Марказдаги олий даргоҳ саналган муҳташам идораларнинг остоналарига бош уриб биргина муҳр, ягонагина имзо учун кунларини ойларга улаганлар, халқига бирор савоб иш қилишга рухсат сўрашга борганлар бу сўзнинг асл ва том маъносини кўпроқ англасалар керак.

Бугун жумҳуриятнинг 20 миллионли заҳматкаш халқи ана шундай тутқунлик, тобелик исканжасидан қутулганлигини эътироф этаётир. Ҳақ сўзни айтиш гуноҳ эмас. Тан олиш керак. Биз бир неча ўн йиллар мобайнида собиқ марказ аталмиш буюк кошона амалпарастларининг таъна-маломатларига кўндик, алдовларга ишондик. Қардош жумҳурият халқлари улар измн ила кун кечиргани аччиқ бўлса-да, ҳақиқат. Бугунга келиб, ўзбек халқи яна бир ҳақиқат мавжудлигига иқрор бўлди. 1991 йил миллатимиз учун кишанлардан халос этилган кунлиги тарихий ҳақиқатга айланди. Бу кунларга осонликча эришмадик. Алдовларни енгиш, хиёнатлар йўлига адолат тошини ғов этиш кўп ташвишларни келтириб чиқарди. Минг шукрким, бугунга келиб ўша оғир, таҳликали кунларимиз ўтмишга — тарихга айланаётир...

Қуйида мустақиллик ҳақидаги айрим мулоҳазалар билан танишасиз. Ўйлаймизки, тубандагидек фикрлар сизнинг вужудингизда ҳам қайнар булоқдек тошаётгандир.

Мактубларингизни кутиб қоламиз...

Фармон ижроси билан фарз

ДИЛГА ЙЎЛ

Ўзбек халқи ҳаётида тенгсиз воқеа юз берди. Ўлкамизда истиқлол шабадаси эсиб, асрлар давомида ҳуқуқсиз, аллакимларнинг гоҳ ошкор, гоҳ хуфёна измида яшаган, ноиложликдан ёмонни яхши, эгрини тўғри деб келган меҳнаткаш элнинг қалбига шодлик, юзига табассум инди.

Бизнинг улуғ тарихимиз бор. Олам илмининг пойдеворини қўйган шу заминимиз фарзандлари эди. Юлдузлар сири-ю коинот қалбининг уришини мукаммал ўрганган шу эл ўғлонларидир. Ўлкамиз босиб олиндию ловуллаган чўғ устини кул босди. Инқилобий ўзгаришлар оловнинг тафтини сўндирди. Бироқ чўғ кул остида жон сақларди. Қайси кун кимнингдир келиб ўзининг устидаги кулни тушириб юборишига, янгитдан аланга олишига ишончи комил эди. Ҳа, ўша кун келди. Бу — Мустақиллик!

Ўткинчи пуч ваъдаларга ишондик, кунимиз яхши бўлмади, ҳар ким ўзини ўйлайдиган касалга мубтало бўлди, одамлардан меҳр-оқибат кўтарилди, саховат кетди, имон йўқолди, виждонсизликнинг қули бўлиб қолдик. Мол-дунёга ҳирс ошди, шу билан одамларга бўлган меҳр кўтарилди. Катта-кичикка иззат-у икромни бирор нарса таъма қилиб бажарадиган бўлди. Аёлларимизни биз билан тенг дея ишга жалб қилдик. Жабрини ўзимиз тортяпмиз. Болалар тарбиясини бутунлай ўқитувчиларга топшириб қўйиб, уларнинг юриш-туриши, қизиқиши билан ишимиз бўлмади. Бугун улардан ҳаё, иффат, ҳурмат талаб қиламизу кечаги кундаги айбимизни унутамиз.

Мустақиллик эълон қилинмасдан олдиноқ саховатимизнинг кўзи очилиб, меҳр-мурувватимиз ниш ура бошлаган эди. Бу эзгу иш, беғараз ҳиммат, сахийлик, урф-одатларимиз Ислом Каримовнинг Президентлик лавозимидаги дастлабки фармонларидаёқ ўзининг ёрқин ифодасини топди.

Ўзбекистон Президентининг биринчи фармони кўп болали оналарга бериладиган ойлик нафақаларни икки баравар кўпайтириш ҳақида бўлди. Улуғ Ватан уруши ногиронларига, қатнашчиларига, байналмилал жангчилар ва ҳалок бўлган ҳарбий хизматчиларнинг оилаларига қўшимча имтиёзлар бериш ҳақидаги фармон қабул қилинди. Шунингдек, уларни уй-жой билан таъминлаш, коммунал хизматлар ҳақини тўлашдан озод этиш, ҳозирги пайтда яшаётган уй-жойларини шахсий мулк қилиб топшириш, корхоналар, ташкилотлар, жамоа ва давлат хўжаликларининг маблағлари ҳисобидан уй-жой қуриб бериш, уйларини таъмирлаш, сиҳатгоҳлар, пансионатларда овқатланиш ва дори-дармонларга, юмшоқ жиҳозларга харажатлар нормасини ошириш, енгил автомашина билан таъминлаш, эсдалик совғалари бериш тадбирлари белгиланди.

Президентнинг «Ўзгалар парваришига муҳтож ёлғиз пенсионерларни ижтимоий ҳимоялаш юзасидан қўшимча тадбирлар тўғрисида»ги фармонида ҳам ёрдамга муҳтож ёлғиз пенсионерлар уй ҳақи ва коммунал хизматлари учун ҳақ тўлашдан озод қилинди, умумий фойдаланадиган шаҳар транспортида бепул юриш белгиланди, шифокорлар қоғози билан дорилар бепул бериладиган бўлди, маълум миқдордаги озиқ-овқат маҳсулотларини текин бериш жорий этилди.

Бир сўз билан айтганда, Ўзбекистон Президентининг меҳнаткашларни ижтимоий муҳофазасига доир барча фармонлари ана шундай аниқ йўналишга эгадир. Улар бозор иқтисодиёти туфайли ночор аҳволда қолиши мумкин бўлган фуқароларнинг қатор тоифалари — кўп болалилар, талабалар, мактаб ўқувчилари, уруш ва меҳнат фахрийлари, пенсионерлар ва бошқаларга кўрсатиладиган ёрдам тизимини ташкил этади.

Қува ноҳиясида 590 нафар Улуғ Ватан ва 7 нафар афғон уруши ногиронларига ўтган йили совға тариқасида 35 минг сўмлик маблағ ажратилди. «Коммунизм» жамоа хўжалиги 108 кишига 100 сўмдан совға инъом этди.

Ноҳияда яшовчи 8 нафар Улуғ Ватан уруши ногирони ва 3 нафар қатнашчининг яшаб турган уй-жойлари шахсий мулк қилиб берилди.

Димитров номли жамоа хўжалиги Эргаш Ғайназаровга умумий нархи 9029 сўм турадиган, «Москва» жамоа хўжалиги Абдухалил Қозоқовга 4495 сўмлик, Ҳаким Мадраҳимовга 3523 сўмлик, Киров номли жамоа хўжалиги Абдулла Қодировга 3954 сўмлик, Охунбобоев номли жамоа хўжалиги Комил Аҳмедов, Урсим Азизов, Жаҳонгир Сотволдиевларга 15620 сўмлик уй-жойларни шахсий мулк қилиб топширди.

«Ўзгалар парваришига муҳтож ёлғиз пенсионерларни ижтимоий ҳимоялаш юзасидан қўшимча тадбирлар тўғрисида»ги фармонга кўра район ижроия қўмитасининг қарори билан 74 нафар ёлғиз пенсионер газ, электр ва сувга ҳақ тўлашдан озод этилди, керакли дори-дармонлари текин бериладиган бўлди.

Олтиариқ районидаги жамоа хўжаликлари, ташкилотлар ва корхоналар томонидан 49 нафар уруш ногиронининг пенсиясига қўшимча пул берилмоқда.

Ижтимоий таъминот бўлими ходимларининг саъй-ҳаракатлари туфайли ноҳиядаги 620 нафар пенсионерга жамоа хўжаликлари томонидан ички нафақа тайинланган. Уларга ҳар ойда 15.821 сўм маблағ сарфланмоқда. Жумладан М. Горький номли жамоа хўжалиги 65 нафар пенсионер ва ночор оилага ой сайин 1470 сўм, Энгельс номли жамоа хўжалиги 54 нафар кишига 1195 сўм, матлубот жамияти 80 нафар пенсионерга 2650 сўм маблағ сарфламоқда.

Ўзбекистон ноҳиясидаги жамоа ва давлат хўжаликлари, корхона ва ташкилотлар маблағи ҳисобидан пенсионерларга қўшимча нафақалар тўлашга, кам таъминланганларга кўмаклашишга алоҳида эътибор берилмоқда. Бундай беминнат ёрдам ноҳиядаги 4 та жамоа, 3 та давлат хўжаликлари ва 4 та корхона, ташкилотларда жорий қилинган.

Ғафур Ғулом номидаги жамоа хўжалигида 44 кишига бир йилда 15.588 сўм ёрдам пули берилган бўлса, Ленин номли жамоа хўжалиги 97 нафар кишига 28.209 сўм маблағ сарфламоқда.

Шўрсув маҳаллий саноат бирлашмасида 130 кишига бир йилда 30.654 сўм сарфлаш билан бирга корхонада ишлаб хизмат қилган кишилар хизматига қараб 100 сўмдан 1000 сўмгача мукофот пули берилмоқда. Шу корхонада 3 йил ишлаган киши пенсияга чиқиш даврида 100 сўм мукофот олса, 25 йил ишлаган кишига 1000 сўм тегади.

Қашқадарё вилоятида ҳам пенсионерларга ички нафақа тайинлашга алоҳида эътибор берилмоқда. Айниқса, Яккабоғ, Қамаши, Шаҳрисабз районларида бу масалага эътибор кучайган. Ҳозир Яккабоғда 252 пенсионер нафақасига қўшимча пул олмоқда. Шаҳрисабздаги жамоа хўжаликлари ўз маблағларидан 573 кишининг нафақасига ёрдам пули қўшиб бермоқда. «Социализм» жамоа хўжалиги Каттановқи қишлоғида яшовчи ёлғиз она И. Исломовага 3584 сўмга уч хонали уй қуриб берган бўлса, «Ленинград» колхози ёлғиз она З. Абдиевага шундай уйни 3109 сўмга, Энгельс номли колхоз О. Фозиловга 2 хонали уйни 3008 сўмга, «Коммунизм» колхози Сора Назаровага 3050 сўмга уй қуриб берди. Энгельс номли колхоз бошқаруви пенсионерларга ички нафақа белгилаш билан бир қаторда пенсияга чиқаётган колхозчиларга хўжалик ҳисобидан бир йўла 800 сўмдан 1500 сўмгача моддий ёрдам кўрсатмоқда.

Ҳозир республикамиздаги 823 жамоа хўжалиги, 70 га яқин давлат хўжалиги ва юздан ортиқ корхона, муассаса 40 мингдан ортиқ пенсионернинг нафақасига қўшимча қўшиб тўламоқдалар. Бу мақсадлар учун ҳар ойда 2 миллион 100 минг сўм сарфланмоқда.

Фарғона вилоятининг бир қатор жойларида «Саховат», «Меҳр-шафқат», «Ғамхўрлик» жамғармалари ташкил қилиниб, йиғилган маблағлар кам таъминланган, мутлақо пенсия олмаётган қарияларга, ногиронларга, кўп болали оналарга қўшимча нафақа сифатида берилмоқда.

Бор, борича, йўқ ҳолича деганларидек, моддий жиҳатдан бақувват корхона ва жамоа хўжаликлари кўпроқ, қувватсизлари эса камроқ ёрдам ажратишмоқда. Сахийлик бор жойда саховат бўлади. Сахийлик — яхшилик, эзгулик, меҳр-шафқатни, ҳимматни юзага келтиради. Қалби тоза, мақсади аниқ, тилаги юксак кишилар қалбида сахийлик илдиз отади, саховат дунёга келади. Ҳимматли одам хор бўлмайди, ортиқча бойлигидан закот берган инсон, экканидан улуш улашган деҳқон, мевасидан ҳадя қилган боғбон саховатлидир.

Ана шу оқибат, меҳр ва ҳиммат, саховат ва сахийлик республикамиз аҳолисининг турмушига яна қайтиб келмоқда. Давлатимиз саховати, жамоалар ҳиммати, одамларда инсоф ва диёнат, виждон ва имон тикланиши муқаррар. Республикамиз мустақил бўлишидан кузатилган мақсад ҳам шу. Инсонларга виждон ва имон, инсоф ва диёнат қайтиб келса, меҳнат шараф-шонга айланади, ҳурмат-иззат ўз ўрнини эгаллайди, диёримизда тинчлик, осойишталик ҳукм суради, тўғрилик, ҳаққўйлик мустаҳкамланади. Бу Мустақилликнинг меваси бўлади.

А. МАННОПОВ,
«Саховат» жаридасининг бош муҳаррири.

ҲОВЛИ ТЎЙЛАРИ

Наманган районидаги Дзержинский номли жамоа хўжалигида қишлоқ меҳнаткашлари турмуш шароитларини яхшилаш, жумҳуриятимиз Президентининг фармонларини изчил амалга оширишга катта эътибор берилмоқда. Ўтган йили колхоз ҳудудида истиқомат қилаётган 417 оилага уй-жой қуриш учун ер ажратилган эди. Бу йил ҳам 102 оила шундай имкониятга эга бўлди. Бундан ташқари 630 хўжаликка томорқа учун ҳам ер ажратилди. Уй-жой қураётганларга хўжалик ҳамда Охунбобоев қишлоқ Кенгаши томонидан қурилиш материаллари етказиб берилмоқда. Шу кунгача хўжаликларнинг ярмидан кўпроғи иморат қуриш ишларини ниҳоясига етказдилар.

Бирин-кетин иморатларини битказган оилалар янги уйларга кўчиб кирмоқдалар. Биринчилардан бўлиб, жамоа хўжалиги аъзоси Умархон Нуриддинов, механизатор Араббой Отамирзаев, асфальт заводи ишчиси Каримжон Рўзиматовларнинг оилалари ҳовли тўйлари ўтказишди.

ХИЛМА-ХИЛ МАҲСУЛОТ

Район маҳаллий саноат корхонаси Калинин қишлоқ Кенгашининг Ғалча қишлоғи ҳудудида янги «Саноат маркази»ни ишга туширди. Марказда бир йўла гилам, атлас, юнгли матолардан аёллар ва болалар кийимлари тайёрлаш цехи, ғишт қуйиш, механика бўлимлари иш бошлади.

Октябрь ойида 50 минг сўмлик саноат маҳсулоти ишлаб чиқарилган бўлса, бу кўрсаткични келгусида 100 минг сўмга етказиш кўзда тутилаётир. Харидоргир маҳсулотлар ишлаб чиқаришда жамоанинг Комила Топилдиева, Зоҳида Йўлдошева, Нодира Боймирзаева сингари тўқувчилари пешқадамликни қўлдан бермаётирлар.

* * *

Райондаги 3-ўрта мактабда иқтидорли ёшларга бўлган эътибор кун сайин ортиб бормоқда. Улар интилишларини тўғри йўналтириш, тарбиялашда тўгарак машғулотлари айниқса муҳим роль ўйнаётир. Ёшларга рассомчилик, наққошлик сингари миллий санъат сирларини ўргатишда «Ёш безакчи» тўгарагининг хизмати алоҳида эканлигини таъкидлаш жоиз. Тўгаракка расм ва чизмачилик фани муаллими Ёқубжон Шарипбоев раҳбарлик қилаётир. Машғулотларнинг мунтазам ўтказиб борилаётганлиги учун ҳам аъзолар сафи кун сайин ортиб бормоқда.

А. ХОЛМИРЗАЕВ.

ЎН ИККИНЧИ ЧАҚИРИҚ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ КЕНГАШИ САККИЗИНЧИ СЕССИЯСИНИНГ ОЧИЛИШИ ТЎҒРИСИДА

Ўн иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг саккизинчи сессияси 1991 йил 18 ноябрь куни соат 10 да Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг мажлислар залида очилади.

* * *

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ДИҚҚАТИГА

Ўзбекистон Республикаси халқ депутатлари 17 ноябрь куни эрталаб соат 9 дан 19 гача Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши мажлислар залининг фойесида рўйхатга олинади.

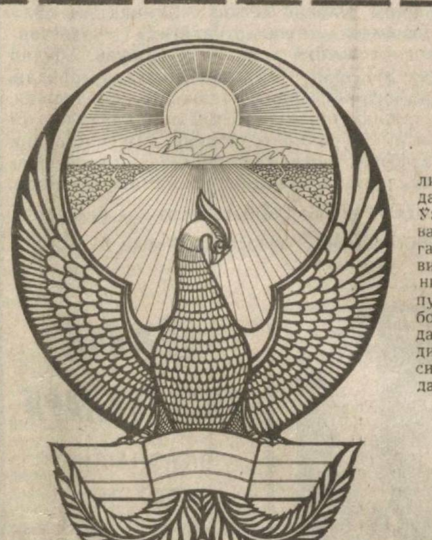

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ НИШОНИ ҚАНДАЙ БЎЛИШИ КЕРАК?

Маълумки, Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг навбатдан ташқари еттинчи сессиясида Ўзбекистон давлат рамзларининг вариантлари қандай тайёрланаётганлиги тўғрисида Конституциявий комиссия экспертлар гуруҳининг раҳбари, республика халқ депутати М. С. Салоҳиддиновнинг ахбороти тингланган эди. Шу сессияда Давлат байроғи намунаси тасдиқланди, Давлат байроғи тўғрисидаги Қонунни навбатдаги сессияда муҳокама қилиш ва қабул этиш кўзда тутилмоқда. Шу билан бир вақтда экспертлар гуруҳига Давлат нишони нусхаларини тайёрлаш ишларини давом эттириш топширилган эди. Бу гуруҳ тақдим этилган бир қанча намуналарни ўрганиб чиқиб, Олий Кенгашда нишоннинг нусхаларини кўриб чиқиш мумкин деб ҳисоблайди. Шу нусхалар чизмалари ҳам эълон қилинади.

Таклифлар ва мулоҳазаларни Олий Кенгаш Раёсатига юбориш мумкин.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ЯНГИ ДАВЛАТ НИШОНИ ЛОЙИҲАСИНИНГ РАМЗИ ҲАҚИДА

Давлат нишонлари минглаб йиллардан буён мавжуд бўлиб, улар алоҳида олганда ҳар бир мамлакат ва давлатнинг ўз олдига қўйган мақсадлари ва муддаолари рамзи ҳисобланади. Масалан, қадимий Хитой давлатининг нишонида унумдорлик, осойишталик ва қудрат рамзи сифатида аждар тасвирланган. Ўзгаларнинг ерларини босиб олиш йўли билан бепоён империяларни вужудга келтиришга интилиш жиноят ҳисобланмаган ҳамда тажовузкорга нисбатан ҳозиргидек шафқатсиз муносабат бўлмаган ўтган асрларда давлат нишонларида ваҳший ҳайвонлар ва қушлар, масалан, шер, икки бошли бургут ва бошқалар тасвирланган.

Ҳозирги вақтда халқларга тинчлик, озодлик ва тенглик зарур, давлатлар эса мустақилликка, яхлитликка ва чегараларининг дахлсизлигига интилмоқда. Давлат нишонлари рамзида айни шулар акс этмоғи керак. Шу сабабли Ўзбекистон Республикаси янги нишонининг рамзи учун тарихий анъаналар ва афсонавий семурғ қуши билан боғлиқ бўлган халқ оғзаки ижодиёти мавзуси кўпроқ мос келади. Тарихий асарларда семурғни хумо, яъни бахт келтирувчи қуш деб ҳам аташган.

Семурғ тасвири турк давлатларининг қадимий манбаларида ҳам маълумдир. Хоразмийларнинг муқаддас китоби «Авесто»да семурғ-хумо ҳақида гапирилади, унда ана шу қушнинг эзгулиги, гўзаллиги ва қудрати тасвирланган. Семурғ одамларни қанотига ўтқазиб, уларни кулфатдан халос этади, шафқатсиз рақиблардан қутқаради, фақат олижаноб ва инсонпарвар кишиларга ёрдам беради. Қадимги туркий манбаларда семурғ «Давлат қуши», «Кунтубулган» (Қуёшли қуш) деб аталади. Кўпгина тарихий манбаларда семурғ патларининг тасвири ҳам шу номлар билан боғлиқ. Масалан, «Бурхоний котиё», «Фарҳанги форсий» форс луғатларида семурғ патларидан нур тараладиган қуш деб тавсифланади. Дунёдаги барча қушлар патларининг товланиши семурғ патларининг нуридан деган ривоят ҳам мавжуд.

Семурғ халоскор куч, олижаноблик ва фидокорлик рамзи сифатида Алишер Навоийнинг машҳур «Лисон ут-тайр» достонида куйланади, Фирдавсийнинг «Шоҳнома»сида семурғ патларининг сеҳрли кучи билан Рустамни ҳалокатдан сақлаб қолади. Шарқ шеъриятининг мумтози Фаридиддин Атторнинг «Мантиқ ут-тайр» асарида семурғ барча қушларнинг подшоси сифатида тасвирланган.

Юқорида келтирилган тарихий фактлар ва далиллар шундан далолат берадики, Ўзбекистон Республикаси янги Герби танловига тақдим этилган семурғ тасвири бутунлай ижобий баҳолашга арзийди. Бунинг устига рассом қушнинг олтин қанотларини баланд кўтариб турган пайтини тасвирлаганки, гўёки Давлат қуши Ўзбекистонни ундаги тоғлар, адрлар, ям-яшил водийлар, дарёлар ва боғлар билан бирга қучоқлаб тургандек кўринади (иккинчи нусхада қуш қанотлари Ўзбекистон Республикаси янги Давлат байроғи олдида тасвирланган). Агар нишоннинг ушбу лойиҳаси йиртқич шерлар ва бургутлар тасвирланган ўтган асрлардаги нишонларга ёки Ўзбекистоннинг ҳозиргача мавжуд бўлган пахта, бошқа маҳсулотлар ва хом ашё тасвирланиб, республикамизни хом ашё базаси сифатида кўрсатиб турган Гербга қиёс этиладиган бўлса, танловга тақдим этилган «Семурғ» рамзи мазмунининг чуқурлиги ва жозиба кучи билан ажралиб туради. Янги Давлат нишонида халқимизнинг тинчлик, эзгулик ва бахт-саодат тўғрисидаги орзу-умидлари, янгидан вужудга келган мустақил Ўзбекистон Республикасининг эркинлик ва фаровонликка интилиши акс этган. «Семурғ» рамзида ҳар бир инсоннинг камолот ва бахт-саодатга эришиш орзуси ҳам акс этган.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ НИШОНИНИНГ ХОМАКИ ТАСВИРИ

Давлат нишонининг таклиф этилаётган хомаки тасвири доира шаклида бўлиб, айни шу шакл қадимдан мукаммаллик ва уйғунлик рамзи ҳисобланади.

Ундаги асосий тасвир олтин шер тасвири бўлиб, у миллатни гуллатиб-яшнатувчи мустақиллик рамзи сифатида қуёшни келтирмоқда. Кўпгина халқларнинг афсоналарида ва оғзаки ижодиётида ақл-идрок, олижаноблик, очиқ кўнгиллилик, адолат, шавкат, ғурур, жасорат шер образи билан боғлиқ.

Рамзшуносликда шер матонат, қатъият, осойишталик, ақл-идрокни ифодалайди.

Давлат нишонининг марказий қисми мовий тусда бўлиб, у диёримизнинг тинч осмонини эслатади.

Ярим ой мусулмон дунёсига мансублик рамзидир. Марказн ҳарфлар ва рамзий гуллар билан безатилган.

Ўзбекистон Республикаси номи қизил рангда зарҳал тусда ёзилган. Юқоридаги саккиз қирра тасдиқлаш белгиси бўлиб, Ўзбекистоннинг безак санъатида азалдан фойдаланиб келинган.

Нишоннинг паст қисмида — Ўзбекистон заминининг унинг меҳнатсевар халқи етиштирадиган неъматлари тасвирланган.

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасининг қарори

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ХОРИЖИЙ САРМОЯЛАР БИЛАН КОРХОНАЛАР, ЖУМЛАДАН, ҚЎШМА КОРХОНАЛАР, ХАЛҚАРО БИРЛАШМАЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАР ҲАМДА УЛАРНИНГ БЎЛИНМАЛАРИНИ БАРПО ЭТИШ, УЛАРНИНГ ФАОЛИЯТИ ВА ДАВЛАТ РЎЙХАТИДАН ЎТКАЗИШ ТАРТИБИ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Республикасининг «Ташқи иқтисодий фаолияти тўғрисида»ги ва «Хорижий сармоялар ҳақида»ги қонунларига мувофиқ ташқи иқтисодий ҳамкорликни ривожлантириш ҳамда Ўзбекистон иқтисодиётига хориждан сармоя сарфлашни кўпайтириш учун зарур шарт-шароитларни яратиш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. «Ўзбекистон Республикасида хорижий сармоялар билан корхоналар, халқаро бирлашмалар, ташкилотлар ва уларнинг бўлинмаларини барпо этиш тартиби тўғрисидаги Низом» ва «Хорижий сармоя билан барпо этилган корхоналарни, халқаро бирлашмалар ва ташкилотларни, шунингдек уларнинг бўлинмаларини давлат рўйхатидан ўтказиш тартиби тўғрисидаги Низом» тасдиқлансин.

2. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, халқ депутатлари вилоят ва Тошкент шаҳар Советларининг ижроия комитетлари икки ҳафта муддатда таъсис ҳужжатларини экспертиза қилиш ва халқаро бирлашмалар, ташкилотлар, Ўзбекистон ҳамда хорижий ҳуқуқий шахслар ва фуқаролар иштирокида тузиладиган қўшма корхоналар, шунингдек уларнинг бўлинмалари самарали фаолиятини ташкил этишга кўмаклашиш комиссияларини тузсинлар.

Комиссиялар қабул қилган қарорлар дарҳол Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигига юборилсин.

3. Молия вазирлиги (**ўртоқ Э. Ж. Боқибоев**) зарур ҳужжатлар олинган кундан бошлаб ўн кун муддатда қўшма корхоналар ва уларнинг бўлинмаларига рўйхатга олиш рақами беришни таъминлансин.

Ишнинг ушбу соҳаси топширилган мансабдор шахсларнинг масъулияти оширилсин.

4. Давлат ташқи савдо алоқалари комитети (**ўртоқ У. Т. Султонов**) зарур ҳужжатлар тақдим этилгандан сўнг етти кундан кечиктирмай бу ҳужжатларни кўриб чиқиб, қўшма корхоналар ва уларнинг бўлинмаларига ташқи иқтисодий алоқалар иштирокчиси деган рўйхатга олиш гувоҳномасини топширсин.

5. Молия вазирлиги (**ўртоқ Э. Ж Боқибоев**), давлат ташқи савдо алоқалари комитети (**ўртоқ У. Т. Султонов**) республикада ташкил этилаётган қўшма корхоналарга хизмат кўрсатишга ихтисослашган эксперт-маслаҳат ташкилотларининг кенг тармоғини тузиш чораларини кўрсин.

6. Белгилаб қўйилсинки, Ўзбекистон Республикаси ҳудудида ташкил этиладиган халқаро бирлашмалар ва ташкилотларнинг, хорижий корхоналар ва қўшма корхоналарнинг бўлинмалари, шу жумладан Ўзбекистонлик ва хорижий ҳуқуқий шахслар ҳамда фуқаролар иштирокидаги бош корхонаси Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан ташқарида бўлган қўшма корхоналарнинг бўлинмалари Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигида белгиланган тартибда давлат рўйхатидан ўтиши шарт. Мазкур бўлинмаларининг Ўзбекистон Республикаси ҳудудида Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигида давлат рўйхатидан ўтмай фаолият кўрсатиши тақиқланади.

7. Ушбу қарор ижросини назорат қилиш умумий иқтисодий комплекс (**ўртоқ Б. С. Ҳамидов**) ва Президент аппаратининг ташқи иқтисодий алоқалар бўлими (**ўртоқ С. С. Сафоев**)га юклатилсин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси

И. КАРИМОВ.

ДЎСТУ ҚАДРДОНДИР АЗАЛДАН, ЎЗБЕГИМ ТОЖИК БИЛАН

Бугун қардош Тожикистонда бошқа жойлардаги каби иқтисодий танглик ҳукм сураётир. Юз бераётган воқеаларга қарамай, заҳматкаш Тожикистон халқи эртанги кун умидида зўр меҳнат қилаяпти. Республикада юзага келган тақчиллик, иқтисодий беқарорлик, нарх-навонинг кескин кўтарилишини фақатгина яратувчи деҳқон меҳнатию қадоқ қўлли ишчининг ғайрати бартараф этиши мумкин. Жумҳурият вилоятларида жўшқин, осуда меҳнат давом этмоқда. Хўжандлик жамоатчи мухбиримиз Ўринбой УСМОНОВ йўллаган материалларда ана шундай ҳаёт, элнинг яратувчилик фаолияти ҳикоя қилинади.

Ўзбекистон Мустақиллик сари юз тутди. Бу хабар тожикистонлик дўстларимизни ҳам хушнуд этди. Бундан, айниқса, жумҳурият ҳудудида истиқомат қилаётган ўзбекларнинг кўнгли тоғдек юксалди. Ўзбекистон раҳбарияти номига юборилаётган хат ва хабарлар ана шундай самимият, қутловга тўла.

Чиндан ҳам ўзбек тўпроғида бугун том маънодаги байрамона кайфият ҳукм сураётир. Шарқнинг буюк мутафаккири, сўнмас қалам соҳиби Алишер Навоий таваллудига бағишланган тантаналар шодиёналарига уланиб кетди. Яқинда эса «Эл» халқаро уюшмаси ташкилотчилигида туркистонликларнинг дастлабки халқаро учрашуви бўлиб ўтди. Унда дунёнинг кўпгина мамлакатларидан, қўшни жумҳуриятлардан вакиллар қатнашди. Йиғинда тожикистонлик ўзбекларнинг вакили ҳам иштирок этди. Кўриниб турибдики, тожикистонлик қардошлар ўзбек юртида юз бераётган барча шодлик-тантаналаримизга шерик ва ҳамнафасдирлар.

Мазкур саҳифа билан танишгач, сиз яна бир карра ана шундай самимий муносабат гувоҳи бўласиз...

МЎЙСАФИДИ ОМОН БЎЛСИН ЮРТНИНГ

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг қарорига биноан 1991 йил 1 октябрда бутун дунёда Халқаро Қариялар куни бўлди. Бу эзгу қарор нафақат мўйсафид ота-оналарни, балки тараққийпарвар инсонларни беҳад қувонтириши шубҳасиздир. Бизда ёшини яшаб, ошини ошаб юрибди, деган нақл бежиз яратилмаган. Бунинг замирида олам-олам маъно мужассам. Умр бўйи ҳалол меҳнат, инсофу диёнатдан чекинмай жамиятга муносиб фарзандлар тарбиялаб етказиб берган ҳар қандай нуроний инсон ўз ҳаётидан фахрланишга ҳақли.

Невара-ю чевара, эвара, дуваралар даврасида савлат тўкиб ўтирган оппоқ соқолли мўйсафид ҳар қандай хонадоннинг кўрки.

— Азизларим, ризқу рўзимиз бепоён далаларимизда, шу боис уни мисли фарзанддек асраб, авайламоғимиз унга муҳаббат қўймоғимиз ҳам фарз, ҳам қарз,— дейди 84 баҳорни қаршилаган, самарали меҳнатлари учун икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ленинобод вилояти Пролетар районидаги Ленин номли жамоа хўжалигида яшовчи Абдуғофур ота Саматов.

С. ҲАЙДАРОВ.
Т. АЛИЕВ олган сурат.

УНИНГ МУДДАОСИ ЭЗГУЛИК

Ёруғ лаҳзалар... Йиқилганга қўл чўзсанг, муҳтожни қўлласанг, ўксикнинг кўнглини кўтарсанг, ҳеч бўлмаса, меҳнат қилаётганга «Ҳорманг», десанг танингга ўзгача ором, ҳузур кириб келгандек туюлади. Дўст илинжи, соғинчи, дийдори ҳаётдаги энг тиниқ, энг ёруғ лаҳзалардир.

Ашт районидаги Калинин номли колхоз раиси Имомназар Хўжаназаровни Олтин юлдуз билан қутлаш учун Наманган Фарғонадан, Андижону Тошкентдан ва бошқа вилоятлардан ёр-у дўстларининг келишганини кўриб, шуларни ўйладим.

Хўжалик нафақат Ленинобод вилоятида, балки жумҳуриятда энг йирик ва илғор жамоалардан. Суғориладиган экин майдони 6500 гектардан ошади. Боғлар 800 гектардан иборат. Йилига етти минг тоннага яқин пахта, 94 тонна гўшт, 500 тоннадан зиёд сут, 21 тонна пилла ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштирилади. Ерлардан самарали фойдаланиш туфайли баракали ҳосил олинмоқда. Бу хўжалик шуҳратини ёймоқда, катта даромад омили бўлаяпти. Ўтган йили етти миллион 866 минг сўм даромад олинди. Соф-даромад 3 миллион 160 минг сўмни ташкил этди.

Меҳнатдан келадиган фойда қишлоқ меҳнаткашлари турмуш шароитини яхшилашга сарфланаётир. Кейинги икки беш йиллик ичида саккиз минг аҳоли яшайдиган иккита қўрғон қурилди. 7 та ўрта мактаб, 10 та чойхона, 2 та ҳаммом, 5 та болалар боғчаси, 4 та клуб ва кутубхоналар қуриб битказилди.

Аҳоли буларнинг ҳаммасини хўжалик етакчиси И. Хўжаназаров номи билан боғлайди. Ўттиз тўрт йил муқаддам экин майдонлари ҳозиргидан ўн баравар кам эди. Ҳар икки-уч йилда раис янгиланар, хўжалик қаддини ростлолмасди. Тирикчилик қийинлашгач, Ошоба қишлоғидагиларнинг кўпчилиги Адрасмон, Табошар, Консой шаҳарчаларига кетиб қолишди.

Имомназар ака раисликка тайинлангач, хўжаликда кескин ўзгариш юз берди. Ернинг, элнинг тилини билиши унга қўл келди.

...Терак жуда баланд ўсади, илдизи сояси борган жойгача етади. Хўжалик ва унинг етакчиси ҳақида ҳам шундай фикр юритиш мумкин. Шуҳрати қанчалар олисга кетган бўлса, дўстлик ва ҳамкорлик ришталари ҳам шунча узун...

Помирдан иккита «КамАЗ» билан жўхори уруғи излаб келиб қолишди. Биров фалон хўжаликка борсангиз, қуруқ қайтмайсиз деганмиш...

— Водийга тушиб деҳқончилик қилишга бел боғлабсизлар, бу катта ҳиммат, уруғни топамиз, — деди раис меҳмонлар кўнглини кўтариб. Аммо омбордаги уруғ жуда оз эди. Етмаганини қаердан топадилар? Бунинг устига помирликларнинг кароматини ҳеч ким билмайди.

— Ўзимизда борини машинага юкладик. Етмаганини қўшни хўжаликлардан гаплашдик, — эслайди раис ўринбосари Эргашбой Ашурматов...

Ғончидаги «Ленинград» давлат хўжалиги директори Тожимурод Ражабалиев ҳам Имомназар аканинг тенгдоши.

1984 йил эди... Қурғоқчилик туфайли лалми майдонлар кутилгандек ҳосил бермади. Етарли даражада хашак жамғарилмади, чорвачилик эса хўжаликнинг етакчи соҳаси. Шундай қалтис дамда Калинин номли жамоа хўжалигидан хашак келтирилиши қўшни хўжаликдагиларни оғир ҳолатдан олиб чиқди.

Яхшилик қилган яхшилик кўради, деган гап бор. Баъзилар бунинг ҳақиқат эканини кашф қилгунча сабру қаноат топа олмайди. Ўша жўхори донини топиб беришни бошқача баҳолайдиганлар йўқми? Менимча, ўша помирликлар фақат уруғ эмас, ундан минг баравар ардоқлироқ фазилатни — эзгулигу яхшиликни олиб кетгандирлар. Эҳтимол, уни фарзандларига мерос қолдирарлар. Яхшилик худди деҳқоннинг ерга сочган уруғига ўхшайди. Ҳар бир дони баракали бошоққа айланади...

Раис Тошкент вилояти Оржоникидзе райони уруш ва меҳнат ветеранлари Кенгашининг раиси Жўра Хоназаров йўллаган қутлов телеграммасини алоҳида эҳтиром билан қўлга олади: «Азизим Имомназар қаҳрамонлик унвонига сазовор бўлганинг мени чексиз қувонтирди...». Қоғоз юзида уриб турган юракни кўргандай бўласиз. Бировнинг ютуғи, мукофотидан худди ўзиники каби самимий қувониш фақат чинакам дўстларга хосдир.

— Бу киши менинг устозим бўладилар, анча узоқлашиб қолгандик. Мана, мукофот баҳонасида яна топишдик. — Қувончини изҳор қилади Имомназар ота.

СССР Президентининг фармони билан Имомназар акага Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилди...

— Балиқ сув билан, одам одам билан тирик. Шу пайтгача нимага эришган бўлсам, ҳаммаси ҳамқишлоқларим, элимнинг меҳнати шарофатидан. Буни бир лаҳза бўлсин унутишга ҳаққим йўқ, —дейди И. Хўжаназаров ва дўстни, суянчиқларни энг аввало ўзи яшаган муҳитдан излаганига ишора қилади.

Аҳоли илгари биргина Ошоба қишлоғида тиқилиб яшаган бўлса, эндиликда бири-биридан обод бўлиб бораётган бешта қишлоқ ва қўрғонда ҳаёт кечиряпти. Ҳаммасида тоза ичимлик суви етарли. Қишлоқларда 13 мингга яқин аҳоли бор. Бунинг 8 мингдан зиёдроғини ўқувчи-ёшлар, ташкил этади. Ҳар йил 450 нафар атрофида янги авлод дунёга келаяпти. Хўш, эртага, ундан кейин ана шу авлод тирикчилиги, тақдири қандай кечади? Аҳоли жон бошига олганда экинзор майдонлар 0,65 гектарданга тўғри келади. Демак, хўжалик зарур озиқ-овқатлар билан нафақат ўз-ўзини таъминлаш, балки бошқаларга ёрдам бериши мумкин. Бунинг учун узоқни кўра оладиган йўл-йўриқнинг аҳамияти катта. Энг муҳими, барча моддий неъматларни юзага келтирадиган меҳнат керак. Жумҳурият халқ депутати билан суҳбатда бўлган ҳар бир киши унинг эртанги кун дардида елиб-югураётганини ҳис қилади.

— Ён атрофингдагиларни қўлласанг, улар ҳам сенга шундай муносабат билдирадилар. Керак бўлса қувватлайдилар...

Булар Тожикистон халқ депутати И. Хўжаназаровнинг дилидаги гапларидир. У яна бир ақидани тилга олди:

— Сен одамлардан, одамлар сендан ўзлигини изласалар, топсалар, нақадар яхши. Эзгуликни шундай соғлом муҳит етиштиради...

Шариф НУРИДДИН.

ХЎЖАНД ЯНГИЛИКЛАРИ

ЗАМОНАВИЙ ШИФОХОНА

Панжакент районидаги Филмандар, Косатарош каби қишлоқлар аҳолиси шифокорга учраш учун 22 чақирим йўл босиши керак эди. Яқинда аҳоли шу ташвишдан халос бўлди. Сўғдиён қўрғонида замонавий шифохона қурилиб, фойдаланишга топширилди.

Бу ерда бир йўла 50 киши даволаниши мумкин. Туғруқхона ҳам ишга туширилди. 30 дан ортиқ шифокорлар беморлар дардига малҳам бўлишмоқда. Бу ердаги кўпгина тиббий жиҳозлар хорижда тайёрланган.

ХАРИДОРГИР МАҲСУЛОТ

Илгари Нов районидаги «Сандқўрғон» давлат хўжалигида тайёрланган мева сабзавотлар арзимас баҳода пулланар, устига-устак қанчадан-қанча маҳсулот нобуд бўларди. Қишлоқда қайта ишлаш корхонасининг ишга тушиши ана шу кўнгилсизликларга чек қўйди. Боз устига сандқўрғонликларнинг анчаси иш билан таъминланди.

Ҳозир корхонада кунига 3—4 минг қути сабзавот консерваси тайёрланмоқда. Сабзи ва карамдан тайёрланган маҳсулотларни харидорлар мамнун сотиб олмоқдалар. Ҳозир 700 тонна мева-сабзавот сиғадиган совутгич қурилиши тугалланяпти.

ИЛОЖСИЗ ИШ ЙЎҚ

Ашт туманидаги Пунук қишлоғи аҳолиси ҳам энди ғишт излаб сарсон бўлмайдилар. Бу ерда жамоа хўжалиги маблағи ҳисобига ғишт корхонаси ишга туширилди. Ҳар куни арзон нархда —15 минг донадан маҳсулот тайёрланмоқда.

Районда бундай ғишт заводлари кўпаймоқда. Ленин, Калинин номли жамоа хўжаликларида ҳам йилига ҳар бири 5 миллион донадан «қурилишмадори» пиширадиган корхоналар ишга тушди.

А. МУРОДОВ.

Ҳимматли кишилар

УМРБОҚИЙЛИК

Бундан 4—5 йил муқаддам панжакентлик Шаҳобиддин Ҳолиқов ўз жамғармаси ҳисобига чойхона қуриш ташаббуси билан чиққанди. Қишлоқ Кенгаши ва Ленин номли колхоз раҳбарларининг қўллаб-қувватлаши туфайли унинг орзуси амалга ошди. Шаҳобиддин ака қурилишга 9700 сўм сарфлади. Ўшанда чойхонанинг очилиши тантанага айланди. Бу ўзига хос байрамга районнинг турли қишлоқларидан пенсионерлар, фаоллар таклиф этилди.

Кўп ўтмай ташаббус районнинг барча хўжаликларида қўллаб-қувватланди. Колхозчи Рўзиев чойхона қурилишига ўз жамғармасидан 2500 сўм ўтказди. Ҳозирги пайтда 25 йилдан буён ўз ҳисобидан Зарафшон дарёсидан ўтиш қулай, шаҳарга яқин бўлсин учун мавсумий кўприк қураётган Фахриддин Низомов, Рудакий қишлоқ Кенгашидан чойхона қурилишига 800 сўм ўтказган пенсионер Э. Негова, 5000 сўм берган Ш. Нороваларни кўпчилик яхши танийди.

Бугунги кунда ташаббус издошларига бутун жамоа ва қишлоқлар қўшилишаяпти. Райондаги Жомий номли колхозда ҳам бундай хайрли ишга қўл ураётганлар сафи ортмоқда. Бу ишга қишлоқ Кенгаши бошқош. Шу мақсадда Омондара қишлоқ Кенгашида аҳоли пунктларини ободонлаштиришга доир қарор қабул қилинди. Омондараликлар қишлоқ ва қабристонларни ободонлаштириш учун 15 минг сўм жамғаришди. Мўмин Собиров эса 5 минг сўмга ниҳол сотиб олиб, 3 гектар ерда боғ яратди. Рож, Равот қишлоғи аҳолиси ҳам хайрли ишга ўз ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Айниқса, Туркирож қишлоғи аҳолиси амалга ошираётган ишлар диққатга сазовор. 1987 йилда ўқитувчилар ва қишлоқ меҳнаткашлари биргаликда хашар йўли билан ошхона қуришга киришдилар. Тош, ғишт терилиб, девор кўтарилди. Бироқ том ёпиш масаласи муаммо бўлиб қолди.

Бир куни қишлоқ аҳли йиғилишида қурилиш материаллари топиш вазифаси собиқ бригадир, тўққиз чақириқдан буён қишлоқ Кенгашининг депутати Тоғаймурод Шукуров зиммасига юклатилди. Депутат елиб-югурди. Масалани раҳбарларга тушунтира олди. Орадан кўп ўтмай тахта, шифер, ёғоч ортилган машиналар кела бошлади. Бундан хурсанд бўлган аҳоли қурилишни тезда ниҳоясига етказдилар.

Дўппидеккина Туркирожда 94 оила истиқомат қилади. Уларнинг ташвиш-у муаммолари бор. Қишлоқда яқин-яқингача ҳам савдо дўкони йўқ эди. Кишилар кундалик эҳтиёж моллари учун ҳам Рож, Равот, Хўжапанж қишлоқларига ёки район марказига қатнашарди. Кўп уринишлардан сўнг чойхона магазинга айлантирилди. Бироқ бундай ўйлаб қаралса, қишлоққа чойхона ҳам зарур экан...

Бригадир Воҳид Ҳомидов бошчилигида янги дўкон учун жой танланди. Ҳашар йўли билан Зарафшон дарёси бўйидаги тошлоқдан 60—70 машина тош ташилди. Қишлоқдаги усталарнинг қўли-қўлига тегмай қолди. Жаббор Баротов, Абдулла Бегмонов, Раҳмон Мақсадов, Дамин Топинов, Мирза Эшмаҳмадовлар тиним билмадилар. Аҳоли бир ёқадан бош чиқарди.

Туркирожликлар жуда аҳил яшашади. Ёшлар ва кексалар ўртасида ҳурмат-эҳтиром бутун гўзаллиги билан сақланиб қолган.

С. ТИЛАБОВ.

Хўжанд вилоятида пиллачиликка алоҳида эътибор берилмоқда. Хом ашё Хўжанд ипакчилик комбинатида қайта ишланиб, сержило газламаларга айлантирилмоқда. Корхона маҳсулотларига бўлган аҳоли талаби кун сайин ортиб бораётир. Хўжандлик қўли гуллар бугун марғилонлик ҳамкасблари билан самимий мусобақа ўрнатишган. Бу эса меҳнат самарадорлигига асос бўлмоқда.

СУРАТДА: корхонанинг илғор калаваловчилари М. Тўраҳўжаева (чапдан), Х. Тоҳирова ва Ш. Авезовалар ўзаро мулоқотда.

М. БОБОЖОНОВ олган сурат.

Қутлов

Ўзбекистон мустақилликни қўлга киритди. Бу хабарни эшитганимдан сўнг руҳиятимни чулғаган ҳиссиётларни қоғозга туширишим оғир. Фақатгина шундай кунлар келганидан қувондим. Мен Ўзбекистоннинг ҳам, бизнинг Тожикистонни ҳам бир кун келиб мустақил бўлишига ишонардим.

Бизнинг ўлкаларимиз ҳар жиҳатдан бой . Тупроғидан олтин унса, мевалари беморни даволайди. Дунёга Беруний ва Ибн Сино, Жомий ва Навоий, Амир Темур ва Имом Бухорий, Форобий ва Аҳмад Яссавий, Темур Малик ва Жалолиддин каби минглаб буюк инсонларни етиштириб берган заминнинг узоқ йиллар бировга қарам бўлиб қолганлигига ишонгинг келмайди. Нега бундай бўлиб қолди, дея ўйга толасан. Ва кўпинча ана шу саволларингга жавоб топа олмай азоб чекасан. Наҳотки, қўрқув шунчалик даҳшатли куч бўлса. Йўқ, барибир ҳаётини гаровга қўйса-да ҳар қандай қўрқувдан устун турадиганлар ҳозир ҳам бор экан. Уларнинг қанчаси истибдод қурбони бўлди. Мустақиллик дея жон фидо этганлар орасида санъаткорлар ҳам борлигидан бошимни баланд кўтараман.

ҚАЙДА БЎЛСАМ, ТАЛПИНУРМАН СЕН ТОМОН

Менинг Тожикистонда қанча дўстим бўлса, Ўзбекистонда ҳам шунча кўп дўстим бор. Тожикистонни киндик қоним тўкилган тупроқ сифатида қанчалик ардоқласам, Ўзбекистонни ҳам шунчалик севаман. Шу маънода ҳам Ўзбекистоннинг мустақил бўлганидан севиндим. Бундай пайтларда қўшиқчи нима ҳам қиларди! Албатта, юрагини тўлдираётган ҳаяжонни қўшиққа солади. Ана энди ҳур диёр ҳақида баралла куйласанг ярашади.

Менинг жуда кўп устозларим Ўзбекистондан. Мен жаннати Жўрахон ака, Маъмуржон ака ва Комилжон акалар санъатидан жуда кўп ўрганганман. Уларнинг қўшиқларини ҳамон севиб ижро этаман. Бундай улуғ санъаткорлар ҳам бир кун Ўзбекистон мустақил, озод бўлишини орзу қилган эдилар. Энди улар ҳам нурга тўла жойларида тинч ётишар... Бундай тинчликни асраш учун энди курашиш керак. Мустақилликни асраш, дунё мамлакатлари орасидан муносиб жой олиш учун ҳали кўп куч сарфлашга тўғри келади. Санъаткорлар бу курашнинг олдинги сафида боришлари, ўз санъатлари билан халқни олға ундашлари, руҳиятини кўтаришлари зарур. Қардош жумҳуриятларда яшаётган ўзбеклар эса Ўзбекистондаги ҳар бир яхши ўзгаришдан қувонадилар. Чунки мен ўзим куйлаган қўшиқнинг бир сатридаги сўзлар каби — қайда бўлсам, талпинурман Ўзбекистоним сенга!

Жўрабек НАБИЕВ,
Тожикистон халқ артисти.

Хайрли иш

МЕҲР РИШТАСИ

Конибодом билан Бешариқнинг ўртаси қош билан кўз оралиғидай. Бири Тожикистон, иккинчиси Ўзбекистонга қарайдиган бу икки район кишиларининг тўю тўйчиғи бир-бирларисиз ўтмайди. Яхши кунларда конибодомлик бешариқликни, бешариқлик эса конибодомликни йўқлайди. Оғир дамларда эса бир-бирига суянчиқ бўладилар. Қуда-андачилик ҳақида гапирмаса ҳам бўлади. Конибодомда «бешариқлик келин»лар қанчадан-қанча...

Ҳаёт оқар дарё. Аммо унинг яхши кунлари орасида муаммоларга бой дамлари ҳам сероб. Аҳоли сонининг кескин ошиши туфайли кейинги пайтда Конибодомда ишсизлар сони беш минг нафарга яқинлашиб қолди. «Ленинград», «Москва», «Коммунизм» жамоа хўжаликларида қурилган кичик корхоналар ҳам масалани кутилганчалик ҳал этмади. Патар қишлоғида муаммонинг ечимига бошқачароқ йўл топилди. Қишлоқ Кенгаши ижроқўми раиси Самижон Эргашев қўшни Бешариқдаги ип йигирув-тўқув фабрикасига ишчилар етишмаётгани ҳақида эшитганди.

Оқсоқол аввало қишлоқда иш излаб юрган ёшлар фикрини ўрганди. Улардан кўпчилиги Бешариққа бориб ишлашга рози бўлдилар. Раис Бешариқдаги ип йигирув корхонаси директори Тўлқинжон Ҳайдаров ёнига борди.

Фабрика маъмурияти ва Патар қишлоқ Кенгаши ижроқўми маслаҳатлашиб, бир қарорга келдилар. Конибодомлик ёшлар учун корхонада барча шароит муҳайё қилинди. Айни кунларда фабрика автобусда Патарга қатнаб, ишчиларга хизмат қилаяпти.

Биз Самижон ака билан Бешариқда бўлдик.

— Ҳарбий хизматдан 1989 йили қайтгандим, — дейди Зоҳиджон Насибов.— Иш топишим қийин бўлди. Хайрият, оқсоқол бор эканлар. Нонимизни қардош Ўзбекистондан топяпмиз...

Расул Валиев ҳам 1989 йилдан буён ишсиз юрганлигини, янги корхона унга маъқул бўлганлигини айтди. Дилором Тожиева эса ип йигириш борасида анча тажрибали экан. У ҳамқишлоқларига касб сирларини ўргатаётир.

— Тожикистонлик йигит-қизларнинг ишга келишларидан бошимиз кўкка етди, — дейди цех бошлиғи Турғунали Мелиқўзиев. — Ишчи кучига муҳтож бўлиб турғандик. Патар қишлоқ Кенгаши ижроқўми раиси бошлаган ташаббус бизга дармон бўлди. Бу дўстлик ва ҳамкорликни янада кучайтиради. Муаммолар биргаликда ҳал қилинади. Бир сўз билан айтганда, эшикларимиз дўст учун доимо очиқ. Дўстларимиз ишлаш истагида бўлишса, марҳамат.

Ҳа, чиндан ҳам бир-бирини қўллаётган бешариқлик ва конибодомлик биродарларнинг меҳр-оқибат ришталари абадул-абадга боғланган дир.

Мақсуд ЖЎРАЕВ,
Конибодом шаҳри.

ЧИН ҚАЛБДАН ҚУТЛАЙМИЗ!

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

МАҲАЛЛА КОМИТЕТЛАРИ ФАОЛЛАРИДАН БИР ГУРУҲИНИ МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Кўп йиллик ҳалол меҳнати, аҳоли ўртасида олиб бориладиган тарбиявий ишларга қўшган ҳиссаси ва жамоат ҳаётида фаол қатнашгани учун қуйидаги ўртоқлар ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ билан мукофотлансин:

Абдуллаев Нормамат — Ильич районидаги Октябрь 60 йиллиги номли давлат хўжалиги маҳалла комитетининг раиси, Сирдарё вилояти.

Оқмирзаев Сайфулла — Тошкент шаҳар Куйбишев районидаги «Гулистон» маҳалла комитетининг раиси.

Асадов Нишон Асадович — Тошкент шаҳар Октябрь районидаги «Ҳувайдо» маҳалла комитетининг раиси.

Орипов Ором — Ульянов районидаги Мўғлон маҳалла комитетининг раиси, Қашқадарё вилояти.

Аҳмедов Учқун Маҳмудович — Шаҳрисабз шаҳридаги 3-маҳалла комитетининг раиси, Қашқадарё вилояти.

Аҳмедов Ҳабибулла — Тошкент шаҳар Сергели районидаги «Маданият» маҳалла комитетининг фаоли.

Жиемуротов Жумамурод — Нукус шаҳридаги 1-маҳалла комитетининг раиси.

Жўраев Неъмат — Китоб шаҳридаги «Хиромон» маҳалла комитетининг раиси, Қашқадарё вилояти.

Комилов Кабир — Тошкент шаҳар Киров районидаги «Янгиариқ» маҳалла комитетининг раиси.

Қурбонов Ҳожиакбар — Тошкент шаҳар Собир Раҳимов районидаги «Маданият» маҳалла комитетининг раиси.

Эшқулов Тошқул — Косон шаҳридаги «Нартбаланд» маҳалла комитетининг раиси, Қашқадарё вилояти.

Лемешкина Валентина Ивановна — Тошкент шаҳар Ленин районидаги 14-мавзе комитетининг раиси.

Мамадалиев Шариф — Самарқанд шаҳар Темир йўл район уй комитетларини мувофиқлаштириш кенгашининг раиси.

Маҳкамов Қаҳҳор — Тошкент шаҳар Октябрь район «Чўпон ота новза» маҳалла комитетининг раиси.

Маҳмудова Ҳакима — Янгиқўрғон қишлоғи Фурқат номли маҳалла комитетининг раиси, Наманган вилояти.

Мингбоев Карим Назарович — Каттақўрғон шаҳридаги «Қориработ» маҳалла комитетининг раиси, Самарқанд вилояти.

Мўминов Зокир — Қўқон шаҳридаги 3-маҳалла комитетининг раиси, Фарғона вилояти.

Муҳамедов Мўмин — Тошкент шаҳар Сергели районидаги «Қумариқ» маҳалла комитетининг раиси.

Муҳсинова Мўмина Ашуровна — Бухоро шаҳар Файзулла Хўжаев районидаги 7-маҳалла комитетининг раиси.

Набиев Валихон — Тошкент шаҳар Фрунзе районидаги «Обувная» маҳалла комитетининг раиси.

Рамазонова Салима Ҳайитовна — Бухоро шаҳридаги 11-маҳалла комитетининг раиси.

Раҳимов Уммат — Ворошилов районидаги «Дўстлик» маҳалла комитетининг раиси, Сирдарё вилояти.

Раҳматов Холматжон — Ленинск шаҳридаги Ленин маҳалла комитетининг раиси, Андижон вилояти.

Раҳматуллаев Дадажон — Задарё районидаги К. Маркс номли маҳалла комитетининг раиси, Наманган вилояти.

Собитов Аҳтам Ҳаматович — Бухоро шаҳридаги 1-уй-жойлардан фойдаланиш бошқармасининг фаоли, таксомотор саройининг ҳайдовчиси.

Саматов Тоғаймурод — Денов шаҳридаги 8-маҳалла комитетининг раиси, Сурхондарё вилояти.

Салоев Исмоил — Хива шаҳридаги «Гулирайҳон» маҳалла комитетининг раиси, Хоразм вилояти.

Солиев Акбарали — Бекобод районидаги «Коммунистик» маҳалла комитетининг раиси, Тошкент вилояти.

Сапаев Давлат — Урганч районидаги «Чаккакўли» маҳалла комитетининг раиси, Хоразм вилояти.

Сарсенбоев Убайдулла — Тошкент шаҳар Бектемир районидаги «Бузовчи» маҳалла комитетининг раиси.

Сотиболдиев Шермат — Узун районидаги «Янги куч» маҳалла комитетининг раиси, Сурхондарё вилояти.

Темуров Шукур Салим — Тошкент шаҳар Акмал Икромов районидаги А. Тожиев номли маҳалла комитетининг раиси.

Тўлаганов Бахтиёр — Тошкент шаҳар Чилонзор районидаги «Тинчлик» маҳалла комитетининг раиси.

Хўжаев Абдуғаффор — Сирдарё районидаги «1 Май» маҳалла комитетининг раиси, Сирдарё вилояти.

Ҳасанов Неъматжон — Тошкент шаҳар Ҳамза районидаги маҳалла комитетларини мувофиқлаштириш кенгашининг раиси.

Шомуротов Райимбой — Беруний шаҳридаги маҳалла комитетининг раиси.

ҚУЙИДАГИ ЎРТОҚЛАРГА «ХИЗМАТ КЎРСАТГАН МАДАНИЯТ ХОДИМИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИЛСИН

Асатуллаев Мамасоли — Андижон шаҳридаги «Обод» маҳалла комитетининг раиси.

Аҳмедов Рашид — Тошкент шаҳар Собир Раҳимов районидаги «Янги Тошкент» маҳалла комитетининг раиси.

Бадалов Асил — Марғилон шаҳридаги «Ёйилма» маҳалла комитетининг раиси, Фарғона вилояти.

Искандаров Эгамберган — Урганч шаҳридаги 13-маҳалла комитетининг раиси, Хоразм вилояти.

Мусин Зелимхон Файзуллаевич — Гулистон шаҳридаги 3-маҳалла комитетининг раиси, Сирдарё вилояти.

Набиев Вали — Тошкент шаҳар Акмал Икромов районидаги «Бекобод» маҳалла комитетининг раиси.

Усмонов Раҳимжон Усмонович — Жиззах шаҳар «Зоминлик» маҳалла комитетининг фаоли.

Раметов Бахи — Нукус шаҳридаги 38-маҳалла комитетининг раиси.

Раҳимов Ҳамро — Қарши шаҳридаги «Бешгумбаз» маҳалла комитетининг раиси, Қашқадарё вилояти.

Турдиев Тоштемир Тўраевич — Денов район ижроия комитети раисининг ўринбосари, Сурхондарё вилояти.

Тўрткўлбоева Сора — Нукус шаҳридаги 39-маҳалла комитетининг раиси.

«ЁШЛАРНИНГ ХИЗМАТ КЎРСАТГАН МУРАББИЙСИ»:

Арабов Кучмурод — Учқўрғон районидаги «Оқтовлик» маҳалла комитетининг раиси, Наманган вилояти.

Ғуломов Эркин Тоҳирович — Тошкент районидаги Навоий номли маҳалла комитетининг раиси, Тошкент вилояти.

Дадабоев Ҳафизхон — Наманган шаҳридаги «Қизил юлдуз» маҳалла комитетининг раиси.

Жўрабоева Мунисхон — Ильичевск шаҳридаги Ильич номли маҳалла комитетининг раиси, Андижон вилояти.

Иброҳимов Отажон Иброҳимович — Самарқанд шаҳри Сиёб районидаги «Париж коммунаси» маҳалла комитетининг фаоли.

Муҳиддинов Шамсиддин — Наманган шаҳридаги Охунбобоев маҳалла комитетининг раиси.

Сайдуллаев Хаби — Жарқўрғон шаҳридаги Улуғбек маҳалла комитетининг раиси, Сурхондарё вилояти.

Солиев Исо Маҳмудович — Самарқанд шаҳар Сиёб районидаги 4-уй-жойлардан фойдаланиш идораси уй комитетининг раиси.

Солиҳбоев Сагит Шокирович — Самарқанд шаҳар Амир Темир маҳалла комитетининг фаоли.

Тўйчиев Жамол — Янгийўл районидаги «Иттифоқ» маҳалла комитетининг раиси, Тошкент вилояти.

Турдиқулов Насим — Ғаллаорол районидаги К. Мирзаев маҳалла комитетининг раиси, Жиззах вилояти.

Узоқов Жўра — Фарғона шаҳридаги 5-маҳалла комитетининг раиси.

Ҳамидов Ҳошим Ҳамидович — Зомин районидаги Ғ. Ғулом маҳалла комитетининг раиси, Жиззах вилояти.

Худойберганов Қаюм Раззоқович — Ғазалкент шаҳридаги 7-маҳалла комитетининг раиси, Тошкент вилояти.

Шарипова Муҳаббат — Ғиждувон шаҳридаги Абдухолиқ Ғиждувоний маҳалла комитетининг раиси, Бухоро вилояти.

Шарипов Ўрун — Когон шаҳридаги 8-маҳалла комитетининг раиси, Бухоро вилояти.

Йўлчибоев Ботир — Жиззах шаҳридаги «Жиззахлик» маҳалла комитетининг котиби.

Ёдгоров Тўра — Ангор районидаги «Янгиобод» маҳалла комитетининг раиси, Сурхондарё вилояти.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри, 1991 йил 9 ноябрь.

Ишлаб чиқаришни такомиллаштириш сари

ТУРМУШ ТАЛАБИ — ФАОЛИЯТ МЕЗОНИ

Халқимиз қадим-қадимдан нонннинг ушоғини ҳам кўзига тўтиёдек суртади, ардоқлайди, уни азизу мўътабар деб билади. Зотан, нон одамзот ҳаёти учун энг буюк, бебаҳо неъматдир. Ота-боболаримиз «Нон-насибанг бутун бўлсин» дейишгани, ризқ-рўз кўпайишини ният қилишгани бежиз эмас.

Иқтисодий танглик вужудга келган ҳозирги пайтда дон ва ундан тайёрланадиган озиқ-овқат маҳсулотларининг қадр-қиммати янада ошди. Бу энг аввало мазкур соҳа ходимлари — республика Дон маҳсулотлари вазирлиги корхоналари ишчи-хизматчилари олдига ишлаб чиқаришни такомиллаштириш, мавжуд хом ашёдан мумкин қадар кўпроқ озиқ-овқат тайёрлаш вазифасини қўймоқда. Буғдойдан ун тайёрланадиган замонавий тегирмонлар тармоқнинг юраги ҳисобланади. Улардаги барча ишлар юқори даражада механизациялаштирилган бўлиб, бутун технологик жараён автоматика ёрдамида бошқариб турилади.

Ҳозирги пайтда республикамизда 40 дан зиёд ун заводлари ишлаб турибди. Кейинги бир ярим-икки йилнинг ўзида замонавий тегирмонлари бўлган тўртта йирик корхона фойдаланишга топширилди, яна бештаси барпо этилмоқда. Бу тадбирлар республикамизга мамлакатнинг бошқа минтақаларидан ун, дон маҳсулотлари жўнатилишига тўла кафолат бўлмаганлиги сабабли ва одамларнинг талаб-эҳтиёжини тўлароқ қондириш мақсадида жуда қисқа муддатларда амалга оширилди. 1989 йилга қадар жумҳуриятимиздаги тегирмонлар йилига 2 миллион 500 минг тонна ун тайёрлаш қувватига эга эди. Мавжуд корхоналар техникавий жиҳатдан қайта қуроллантирилиб, меҳнат унумдорлиги оширилганлиги, технологик жараёнлар такомиллаштирилганлиги ва янги тегирмонлар ишга туширилганлиги туфайли тармоқда йилига 2 миллион 850 минг тоннага қадар маҳсулот ишлаб чиқариш имконияти яратилди.

Шу ўринда ишлаб чиқариш технологиясини ўзгартириш негизида маҳсулот тайёрлашни кўпайтиришга, унинг сифатини яхшилашга эришилган бир муҳим янгиликка тўхталиб ўтиш зарур. Маълумки, тармоқда ўртача 75 фоиз ун олиш режа сифатида белгиланган. Яъни бир тонна буғдойни тортиб, 750 килограмм ун чиқариш кўзда тутилган. Корхоналарнинг ишчи-хизматчилари, инженер-техник ходимлари ризқ-рўзимизнинг бир мисқоли ҳам кепакка қўшилиб кетмаслиги, исрофгарчиликка йўл қўйилмаслиги учун астойдил интилмоқдалар. Шунинг учун тармоқнинг аксарият корхоналарида 78 фоизга етказиб ун олинмоқда. Бу режада белгиланганига қўшимча равишда неча ўн минг тонналаб маҳсулот тайёрланаётганлигини билдиради.

Кейинги пайтда икки сабабга кўра бу борадаги ишлар янги йўналишда давом эттирилди. Биринчи сабаб қуйидагича изоҳланади: илгарилари ёпилган тандир нонлар ўзининг таъми, тўйимлилиги, мағзи тўқлиги ва бошқа ажойиб хусусиятлари билан одамларга манзур бўларди. Бундай неъматлар халқимиз ибораси билан айтганда, жайдари ундан тайёрланарди. Кейинчалик ишлаб чиқарилаётган уннинг сифати, хусусиятлари ўзгарди. Чунки, тегирмонларда узоқ йиллар давомида фақат икки хил технологияга амал қилиб келинди. Биринчисида буғдойдан олий, биринчи ва иккинчи нав ун олинади. Иккинчи технологияда эса ғалланинг сифатига қараб олий ва биринчи ёки биринчи ҳамда иккинчи нав ун тайёрланади. Ҳар иккала технология тегирмондаги ускуналар, машина-механизмларнинг ғоят жадал ишлашига, буғдойнинг кўпроқ марказий қисмидан ун тайёрлашга асосланган. Ваҳоланки, инсон саломатлиги учун ғоят зарур бўлган темир, кальций, фосфор, натрий, калий ва бошқа қимматли моддалар буғдойнинг қобиғида ва ширадор қисмида бўлади. Ғалладан олий ва биринчи нав ун олишнинг мавжуд технологияларида шу фойдали, тўйимли моддаларнинг анчагина қисми кепакка қўшилиб кетади. Соҳа мутахассислари, овқатланиш гигиенаси билимдонлари бу масалаларни атрофлича ўрганиб, ҳисоб-китоблар асосида таҳлил этиб, тегирмонда ун тортишнинг қадимий анъаналарини тиклашни, уларни замонавий ишлаб чиқаришга татбиқ қилишни ўртага ташладилар.

Шундай йўналишда иш олиб борилишининг иккинчи сабаби шундаки, кейинги пайтда иқтисодиётнинг барча жабҳаларида, жумладан дон маҳсулотлари таъминотида танг аҳвол юзага келди. 1989—1990 йилга қадар Ўзбекистон талаб-эҳтиёжи учун зарур бўлган уннинг 22 фоизи бошқа республикалардан олинарди. Кейинги икки йилда хўжалик алоқалари издан чиққанлиги сабабли қарийб бешдан бир миқдордаги уннинг бошқа минтақалардан жўнатилишига кафолат бўлмай қолди. Шунинг учун ҳам 1989 йилнинг охири, 1990 йилнинг бошидан шошилинч чоралар кўришга киришилди: мол айирбошлаш ҳисобига талаб-эҳтиёжга етадиган миқдорда дон маҳсулотлари, биринчи навбатда буғдой жамғаришга, ун заводларининг қувватини оширишга, янгиларини барпо этишни тезлаштиришга эътибор кучайтирилди.

Буларга ҳамоҳанг равишда ички имкониятларни ишга солишга катта аҳамият берилди. Ҳар тонна буғдойдан ун чиқиши фоизини кўпайтириш шундай имкониятлардан биридир. Маҳсулот ҳажмини кўпайтириш, сифатини ошириш, энг асосийси унинг тўйимлилигини, таркибини ва таъмини яхшилаш учун Тошкент вилояти дон маҳсулотлари ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли 2-тегирмонда муҳим янгиликка қўл урилди. Бу корхонада буғдойдан одатдагидек уч ёки икки навли эмас, балки бир хил ун тайёрлаш технологияси ўзлаштирилди ва янги маҳсулотга «Ўзбекистон» номи берилди. Технологияга ўзгартиришлар киритиш, қадимий тегирмонларнинг фаолиятини ўрганиш ва уларнинг иш моҳиятини замонавий ускуналарга кўчириш туфайли шундай натижага эришилди. Мазкур усулда уннинг чиқиши 80—82 фоизга етди. Янгиликни яратиш ва ишлаб чиқаришга жорий этишда республика Дон маҳсулотлари вазирлиги, Тошкент вилояти ишлаб чиқариш бирлашмаси ходимлари, 2-тегирмон ишчи-хизматчилари, Тошкент давлат тиббиёт олий билимгоҳининг овқатланиш гигиенаси кафедраси мутахассислари фаол иштирок этдилар.

Олиб борилган тажриба ҳар жиҳатдан яхши натижа берди. Тиббиёт ходимлари, овқатланиш гигиенаси бўйича мутахассислар «Ўзбекистон» уннинг таркибини, хусусиятларини атрофлича ўрганиб чиқиб, ижобий хулосага келдилар. Энг асосийси бу маҳсулот инсон саломатлиги учун ғоят зарур бўлган моддаларга бой. Бу неъматда оқсил, турли дармондорилар, минерал моддалар олий, биринчи нав унларга нисбатан анча кўп бўлиб, инсонни бақувват қилади, соғлигини мустаҳкамлайди. Олий ва биринчи нав унларда углеводнинг бирмунча кўплиги одамни зўриқтирари. Авлод-аждодларимиз кўпроқ жайдари унни маъқул кўрганликлари бежиз эмас. Улар минг йиллар давомида шаклланган халқ табобатига, пазандачилигига, удум ва анъаналарига амал қилишган.

Янги технологиянинг иқтисодий аҳамияти ҳам катта. Шунинг учун ҳам қисқа давр мобайнида республика Дон маҳсулотлари вазирлиги таркибига кирувчи корхоналардан ўн иккитасида «Ўзбекистон» навли ун тайёрлаш йўлга қўйилди. Буғдойдан режадаги 75 фоиз ўрнига янги технология бўйича 80—82 фоиз ун олинаётганлиги вазирлик бўйича йилига қўшимча равишда камида 100 минг тонна маҳсулот ишлаб чиқариш имконини беради.

Тармоқ ишчи-хизматчилари, инженер-техник ходимлари турдош соҳаларнинг мутахассислари билан ҳамкорликда ишлаб чиқариш технологиясини такомиллаштириш, маҳсулот ҳажмини кўпайтириш ва сифатини яхшилаш борасидаги изланишларни кенг кўламда давом эттирмоқдалар. Улар ўзларининг барча куч-ғайратларини, билим ва тажрибаларини халқнинг талаб-эҳтиёжини қондиришга, одамларнинг турмуш даражасини яхшилашга сафарбар этмоқдалар.

А. МУТАЛОВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси раисининг ўринбосари.

Н. РОМАНЧЕНКО,
Тошкент давлат тиббиёт олий билимгоҳи овқатланиш гигиенаси кафедраси мудири, профессор.

ЗАМИН ТАБИБЛАРИ

Наманган районида шундай жойлар борки, йилнинг иккинчи ярмидан бошлаб захоб сувлар ер бетига кўтарила бошлайди. Бундан хонадонлар, экин-тикинлар, дов-дарахтлар жиддий зиён кўрмоқда. Айниқса, Тўрақўрғон, Хонобод, Тошбулоқ, Раҳматов қишлоқ Советлари ҳудудидаги Нўғайқўрғон, Маллаҳовуз, Кичик Тошбулоқ, Муллақудинг, Бўстон қишлоқларида аҳвол ташвишли.

Район сув хўжалиги бошқармасига қарашли мелиорация участкаси жамоаси захоб сувларини қочириш, аҳоли мушкулини осон қилишга бел боғлашган. Шу мақсадда қишлоқлар орасидан ўтган захкашлар ковланиб, ички сув йўллари таъмирланаяпти. Мавжуд 9 та тик қудуқлар фаолияти яхшиланди. Бу борадаги ишлар давом эттирилмоқда. Жумладан Ленин номли ва «Қизил байроқ» жамоа хўжаликларида, Тошбулоқ қишлоғидаги «Еттибулоқ» истироҳат боғида, Дзержинский номли жамоа хўжалигининг чўл зонасида захоб сувларини йўқотиш юзасидан қатъий чоралар кўрилаяпти. Бу тупроқнинг табиий ҳолатини яхшилаш, қишлоқ хўжалиги экинларидан мўл-кўл ҳосил етиштиришда муҳим аҳамият касб этиши шубҳасиз.

— Зиммамизга юклатилган вазифа масъулиятли,— дейди мелиораторлар раҳбари Мухторхон Йўлдошев.— Шу боисдан тажриба ва маҳоратни аямай, сидқидилдан меҳнат қилаяпмиз. Қазиш ишларида экскваторчилардан Неъматжон Тожибоев, Айдар Қуртмаматов, Александр Шетинкин ғайрат ва намуна кўрсатишаяпти. Улар сонини 4 кишига кўпайтирмоқчимиз. Ана шунда сув йўлларини тартибга келтириш янада жадаллашади. Далаларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилашга, тупроқ унумдорлигини оширишга муносиб ҳисса қўшиш асосий мақсадимиздир.

А. ХОЛМИРЗАЕВ.

СОПОЛ КОШИНЛАР

Ўзбекистон Давлат сув хўжалиги қурилиши комитетининг Тошкент бинокорлик материаллари комбинатида сопол кошинлар цехи ишга туширилди. У йилига 450 минг квадрат метр қоплама материал ишлаб чиқариш қувватига эгадир.

Давлат сув хўжалиги қурилиши комитетининг бинокорлари ва монтажчилари бу йил қуриб битказган иншоотлар орасида 3,5 минг тонна маҳсулот сиғадиган сабзавот омбори, 208 километрдан сув ва газ қувури тармоқлари, умумий майдони 313 минг квадрат метр бўлган уй-жойлар бор. Болалар боғчалари ва касалхоналар ҳам муддатидан илгари фойдаланишга топширилди.

Тармоқ бинокорлари Иштихонда ғишт заводини бунёд этишмоқда, Жиззахда янги оҳак заводи, Талимаржон ГРЭСининг иншоотлари қурилмоқда.

БОҒЛАР БАҒРИДАГИ КОРХОНА

Халқимизда «Қаловини топсанг қор ҳам ёнади» деган ҳикматли гап бор. Унинг мазмуни ишбилармонликка бориб тақалади. Она заминимизда қанчадан-қанча мева-чевалар етилади. Бироқ уларни саранжом-саришта қилишда исрофгарчиликларга йўл қўямиз. Буни ҳисобга олган Наманган районидаги Охунбобоев номли жамоа хўжалиги ўз ҳудудидаги бир вақтлар раҳбар ходимлар учун дам олиш масканн бўлиб келган 5 гектарлик боғдаги бинони консерва цехига берганди. Ўтган йили иш бошлаган бу цех нест-нобуд бўлаётган мевалардан 10 минг шартли банка консерва тайёрлади.

Бу йил кичик корхона янги асбоб-ускуналар билан қайта жиҳозланди. Энди бу ерда иш жараёнлари конвейер усулида амалга оширилмоқда. Ҳар куни 1000—1500 банка консерва тайёрланмоқда. Ишчилардан Саида Дадамирзаева, Сарвархон Маматхонова, Равзахон Рафиқова кабилар кунлик топшириқни ошириб бажармоқдалар. Цех жамоаси йил охиригача 100 минг шартли банка мева ва сабзавот консервалари тайёрлашга аҳд қилган.

А. ХОЛМИРЗАЕВ.

ИККИ ХЎЖАЛИК, ИККИ МАНЗАРА

Шу йил ёз ойида жумҳурият Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳайъат йиғилишида қишловга озуқа жамғаришда сусткашлик қилаётган районлар қаторида Жалолқудуқ ҳам танқид қилинган эди. Орадан анча вақт ўтди. Танқиддан қандай хулоса чиқарилди?

Танқид тўғри эди. Қировли кунлар яқин, жамғарилган емиш «чўғи» оз. Раҳбарлар зудлик билан кенгаш ўтказишди. Йўл қўйилган камчиликлар сабаби бирма-бир таҳлил қилинди. Қайси хўжалик эътиборни нимага қаратиши зарурлиги кўрсатилди. Тадбир асосида ишга киришилди. Қисқа фурсатда 80 молхона, 50 қўйхона, 14 товуқхона, 10 та озуқа цехи таъмирланди. Мол гўнгини механизм ёрдамида ташқарига чиқарадиган 123 мослама, 450 жониворлар сув ичадиган махсус идишлар, 29 сут соғиш агрегатлари, 271 жўжа боқиладиган қафаслар қишга тайёрлаб қўйилди. Атала тайёрлайдиган 12 та қурилма созланди.

Шунингдек, аҳоли чорвасини ривожлантиришга эътибор кучайтирилди. Хонадонларда боқилаётган шартли қорамол бир йилда район бўйича салкам тўрт минг бошга кўпайди. Режа бўйича бу йил кишиларга 255 қорамол, 1.050 бош қўй, 165 мингта товуқ берилиши керак эди. Тўққиз ой давомида 392 қорамол, 2.583 бош қўй, 48.350 та товуқ сотилди. Ҳозир паррандачилик фабрикасида Волгоград вилоятидан олиб келинган гўшт ва тухум етиштиришга йўналтирилган жўжа очириляпти. Шунинг ҳисобига парранда сотиш режаси ҳам уддаланади. Шахсий чорва эгаларига 2.400 тонна кўк ўт, 644 тонна дағал хашак, 600 тонна ширали озуқа тарқатилди. Режа бўйича ҳар бир шартли қорамолга 550 килограммдан дағал хашак, 300 килограммдан ширали озуқа, 160 килограммдан омухта ем, 60 килограммдан шулха ва 50 килограммдан кунжара бериш кўзда тутилган.

Йилнинг шу давригача район давлатга гўшт, сут ва жун топшириш режаларини бажарди. Фақат тухум уддаланмай қолди. Ем етишмаслиги ҳисобига шундай бўлди. Икки хўжаликда бўлдик.

«Ғалабанинг 30 йиллиги» колхози районда илғор хўжаликлардан ҳисобланади. Бунга жамоа ҳудудига кириб бораётганингиздаёқ амин бўласиз. Идора қаршисида «Ёшлар уйи» қад кўтаряпти. Ундан нарироқда яна бир клуб бино бўлаяпти.

— Давлатга гўшт, сут ва тухум сотиш ўн ойлик режаларини муддатидан олдин бажардик, — дейди колхоз бошқаруви раиси Абдуваҳоб Асронов. — Йил давомида 710 тонна сут, 62 тонна гўшт, 115 минг дона тухум беришимиз керак. Бу йил 14 гектар ерда «Вахш-129» ўсимлигини тажриба сифатида парвариш қилдик. Мўлжалдагидан зиёд ҳосил олинди. Қишловдан беталофат чиқиш учун ҳамма чораларни кўраяпмиз.

Жамоамизда жами 1.267 қорамол (шундан 305 боши соғин сигир), 99 йилқи, 55 бош чўчқа, 2.000 қўй, 1.500 та товуқ боқиляпти. Бу йил 331 бош бузоқ, 14 та қулун, 997 қўзи олинди, яъни бу борадаги режалар ошириб бажарилди. Ҳар бир говмиш маҳсулдорлиги юқори бўлаяпти. Жониворлар қатъий рацион асосида парваришланаяпти. Умуман бир йилда ҳар бош соғин сигирдан 2.778 килограммдан маҳсулот олишни мўлжаллаяпмиз.

Раҳбарнинг ишбилармон, тадбиркорлигида гап кўп. Раис зарбдор тармоққа етти хазинанинг бири сифатида қарайди. Бир неча йил ичида фермани Швейцариянинг зотли сигирлари билан тўлдирди. Ҳар бир молнинг ўзига хос атвори бўлади. Шунинг учунми уларнинг маҳаллий шароитга мослашиши осон кечмайди. Молнинг тилини билиш учун чорвадор билимдон, тажрибали бўлиши шарт. Раис ва фермадагилар шунга амал қилишди. Натижа ёмон бўлмади. Ҳозир ҳар соғин сигирдан кунига салкам ўн уч литрдан серқаймоқ сут соғиб олиняпти.

Яна бир ибратли томони — хўжаликда оралиқ экинларни экишга алоҳида аҳамият берилади. Сабзавот, беда, маккага ажратилган майдонларда жавдар, буғдой, сули, тифон, срупица кабилар аралаш етиштирилади. Шу йўл билан бу йил апрель ойининг охирларида гектаридан 500 центнердан кўк масса олинди.

Райондаги «Ойим» совхози давлатга 1991 йилнинг ярим йиллик сут топшириш режасини уддалай олмади. Йиллик топшириқни бажариши ҳам хавф остида. Сабаби, шу пайтгача зарбдор тармоққа етарли эътибор берилмади. Баҳорда қишловга тайёргарлик ишлари суст бошланди. Октябрь ойигача озуқанинг бирорта тури бўйича режа бажарилмади. Вақт ўтди. Айбдорни қидиришдан фойда йўқ. Унинг ўрнига қўшимча имкониятларни қидириш даркор. Энди ҳамма умид янги раҳбардан. Дарвоқе, яқинда совхозга тадбиркор мутахассис Ўктамжон Охунов директор бўлиб келди. Ажаб эмас, ишлар энди олдинга босса.

Р. БОБОМУҲАМЕДОВ,
«Қишлоқ ҳақиқати» мухбири.

ҚАШҚАДАРЁ ВИЛОЯТИ. Қиш яқинлашмоқда. Олдинда изғиринли кунлар... Қиш чорвадорларнинг тадбиркорлигига жиддий синовдир. Ульянов районидаги «III Интернационал» давлат хўжалигининг сут-товар фермасида 942 бош қорамол боқилмоқда. Улардан 335 боши соғин сигирлардир. Шунча молни парвариш қилиш, уларни талофат етказмай қишловдан олиб чиқиш, муҳими шу кунларда ҳам сигирлардан мўл-кўл сут соғиб олишга эришиш ферма ходимларидан матонат кўрсатиб ишлашни талаб қилади. Ферма ходимлари қишловни намунали ўтказишга етарли озуқа жамғариб, пухта ҳозирлик кўрганлар.

СУРАТЛАРДА: 1. Ферма мудири Тошмурот Абдурасулов илғор сигир соғувчилар (чапдан) Шодихон Имомова ва Шаҳло Рўзибоевалар билан иш хусусида ўзаро фикрлашмоқда. 2. Ферманинг қиш учун жамғарилган озуқаси.

Н. МУҲАММАДЖОНОВ олган суратлар.

МАЪРИФАТГА ТАШНАЛИК

Зиддиятлар чигаллашган мураккаб даврда яшаяпмиз. Ошкоралик ва демократия боис, жамиятимиз туб ўзгаришлар сари юз бурди. Аммо муҳими бу эмас. Ҳақиқатга, маърифатга ташна эл мустақиллик шарофати билан эркин нафас олиб, ўз тақдирини ўзи белгиламоқда. Барча соҳада бозор иқтисодиёти чуқурлашиб бораяпти. Илло давр келтириб чиқарган қийинчиликлардан кўз юммаган ҳолда сўз ва имон эркинлиги амалда тикланаётганлиги айни муддаодир.

Вақт шошираяпти. Етилган муаммолар навбатини кутмоқда. Миллий онгни ўстириш, кишиларни маърифат зиёсидан баҳраманд этишда бошқа ҳеч нарса матбуотнинг ўрнини боса олмайди. Шу боисдан кундалик нашрларга бўлган қизиқиш сусаймаяпти. Бозор иқтисодиёти бу соҳани ҳам четлаб ўтмади. Қоғоз, бўёқ, алоқа хизмати ҳақининг кескин оширилганлиги обуна ишларида муайян қийинчилик туғдираётгани рост. Ўзбек деҳқонининг асосий рўзномаси — «Қишлоқ ҳақиқати» келгуси йилда қандай бўлади! Унинг фаолиятини яхшилаш, мазмун ва мундарижасини бойитиш учун нималарга эътибор бериш керак!

Вобкент районида бўлганимизда бир гуруҳ муштарийлар билан шу хусусда суҳбатлашдик. Марҳамат, уларнинг фикр-мулоҳазаларини тингланг.

Ҳафиз АЗИЗОВ — меҳнат фахрийси, кекса журналист:

— Халқимиз асрлар давомида маънавий юксакликка интилган. Унинг тарихан бой ўтмиши, эзгу анъана ва урф-одатлари шундан далолат беради. Моддий етишмовчиликларни ақл ва тадбир билан муайян фурсатда бартараф этиш мумкин. Аммо маънавий қашшоқликнинг ўрнини ҳеч нарса билан тўлдириб бўлмайди. Бундан худонинг ўзи асрасин. Бир донишманд «Инсон овқат учун яшамайди, балки яшаш учун овқат ейди», деган экан. Нақадар теран фикр! Қадр йўқолган жойда қадрият ҳам йўқолади. Мен кечаги кунни инкор этмоқчи эмасман. Яхшими-ёмонми, у сиз билан биз босиб ўтган йўл. Қолаверса, ибратли ишларимиз, ютуқларимиз ҳам оз эмас. Сиёсий ғурлигимиз ўз бошимизга етди: онгимизни, еримизни, сувимизни заҳарлашди. Эл кўзидан «қизил» парда билан тўсилган талай сирлар энди-энди ошкор бўлмоқда. Қарамликнинг фожиаси бундан ортиқ бўлмас.

Ўзбекистон мустақилликни қўлга киритди. Уни сўзда эмас, амалда сақлаб қола билиш керак. Акс ҳолда косамиз оқармайди. Оддий бир фуқаро, кекса журналист сифатида буни яхши тушунаман. Салкам қирқ йил матбуотнинг нонини едим. Вилоят, район газеталарида ишлаб, тажриба орттирдим. Айни кунда фахрийлар сафида бўлсам-да, қўлимдан қаламни ташлаганим йўқ. Ҳар тонгни ойнома ва рўзномаларни варақлашдан бошлайман. Бунинг завқига не етсин... Районимизда «Қишлоқ ҳақиқати»нинг мухлислари бисёр. Унинг саҳифаларида ёритилаётган мақолалар давр руҳига ҳамоҳанглиги, содда ва ширадор тили билан ажралиб туради. Ҳар гал қариялар чойхонасига кирсам, кўпчилик қўлида шу рўзномани кўраман. Бу унинг оммавийлигидан далолат. Айниқса, «Қонун номи билан», «Аёл қалби», «Бир пиёла чой баҳона», «Гулқайчи» рукнлари остидаги махсус саҳифаларда берилаётган материаллардан киши қониқиш ҳосил қилади. Истардикки, рўзнома янги йилда ҳам ўз ўқувчиларини йўқотмаса.

Кези келганда бир таклифимни айтмоқчиман. Вобкент — қадимий гўша. Унинг бағрида Наршахий, Мужрим Обид, Толиб Толибий каби фозил аллома ва шоирлар вояга етган. Атоқли санъаткор, Ўзбекистон халқ артисти Саттор Ярашев ҳам шу юрт фарзанди. Миллий маданиятимиз тараққиётида унинг ўз ўрни ва ҳиссаси бор. Таассуфки, ана шу бетакрор инсон хотирасини абадийлаштиришга эътиборсизлик билан қараб келинаяпти. Ваҳоланки, бу унчалик қийин иш эмас. Райондаги бирон кўча ёки мактабга С. Ярашев номи берилса, деймиз. «Қишлоқ ҳақиқати» шу хайрли ишга бош қўшиб, масалани ижобий ҳал этишга кўмаклашса, ишонаманки, марҳумнинг руҳи шод бўларди.

Муҳаммад ТЎРАЕВ — «Коммунизм» жамоа хўжалиги бошқаруви раиси:

— 1991 йил бир дунё ташвишларни орқалаб келди. Ҳали-ҳануз уларнинг охири кўринмаётир. Нарх-наво осмон қадар сапчиган. Ҳар қадамда муаммо, танқислик. Буни бозор иқтисоди билан боғлиқ вақтинчалик ҳолат, дейиш ҳам мумкин. Аммо ўз-ўзимизни алдашдан не фойда? Эртага нима бўлишини ҳеч ким билмайди. Тасалли шул: ойнинг ўн беши қоронғу бўлса, ўн беши ёруғ. Яхши кунлар келишига, рўзғоримиз қут-баракага тўлишига ишончим комил. Бунинг учун бир ёқадан бош чиқаришимиз, ақл ва тадбир билан иш юритишимиз лозим.

Жорий йил замин дарғалари — пахтакорлар учун икки ҳисса оғир келди. Улар табиий ва иқтисодий қийинчиликларга мардона елка тутиб, астойдил меҳнат қилдилар. Ҳар туп ғўза юрак қўри билан парваришланди. Натижада далаларда баракали ҳосил етиштирилди. Жамоамиз деҳқонлари гектар бошига салкам 35 центнердан оқ олтин тайёрлаб, белгиланган режани районда биринчилар қаторида адо этдилар. Айрим бригадаларда ҳосил салмоғи 38—40 центнерни ташкил этди. Ўзбекистон Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси қарори билан пахта харид нархининг оширилганлиги айни муддао бўлди. Тармоқдан 9—10 миллион сўм даромад олишни мўлжаллаб турибмиз. Ана шу

Ҳаёт, рўзнома, муштарий

маблағнинг бир қисми маданий-маиший эҳтиёжларни қондириш учун сарфланади. Ҳозирги кунда хўжалигимиздаги барча қишлоқлар тўлиқ водопроводлаштирилган. Давр талабларидан келиб чиқиб, кичик корхона ва ёрдамчи тармоқларни ривожлантираяпмиз.

Матбуот — ҳаёт ойнаси. Кундалик турмушимизни бусиз тасаввур қилиб бўлмайди. Ўзимга келсак, «Қишлоқ ҳақиқати»нинг доимий мухлисиман. Рўзномалар ичида у мавзу доирасининг кенглиги, оммабоп ва ҳаммабоплиги билан ажралиб туради. Бу жиҳатдан эътироз йўқ. Назаримда, «Қишлоқ ҳақиқати» том маънодаги деҳқон газетаси бўлиши учун ижодий жамоа ҳали кўп тер тўкиши керак. Сўнгги пайтларда ишлаб чиқариш масалаларига кенг ўрин ажратилиб, қишлоқ кишисининг яшаш тарзи, қувонч ва ташвишлари, дарду ўйлари ҳақида ҳикоя қилувчи жонли лавҳалар, очерклар кам ёритилаётир. Қолаверса сийқаси чиққан тавсиялар, бир қолипдаги «маслаҳат»ларни қайта-қайта чоп этишдан фойда кам. Асл деҳқон нима қилишни, қачон ва қандай ишлашни яхши билади. Тўғри, ўрни билан маслаҳат ва тавсияларни эълон қилиш ҳам керак. Лекин ҳамма нарса меъёри билан бўлгани яхши. Шакарнинг ҳам ози ширин.

Булар рўзномага бўлган эътиқодимизга соя сололмайди. 100 кишини келгуси йил учун хўжалик ҳисобидан обуна қилдик. Гап пулда эмас, балки қадр-қимматда. Зотан, меҳнаткаш инсон ҳар қанча эъзозга лойиқдир.

Ҳафиз РАСУЛОВ — район марказий поликлиникаси шифокори:

— Бизни шифокорлар оиласи дейишади. Бу бежиз эмас. Турмуш ўртоғим — Мавжудахон тиш дўхтири. Ўзим тери касалликлари бўйича мутахассисман. Чорак асрдан бери аҳоли саломатлиги йўлида меҳнат қилиб келаяпмиз. От изини той босар деганларидек, қизимиз Феруза ҳам шифокорликни танлади. Айни пайти ТошМИнинг охирги курсида таҳсил олмоқда.

Баъзилар бу гапларнинг кимга қизиғи бор, дейиши мумкин. Тўғри, ҳозир ҳамманинг ташвиши ўзига етиб ортади. Мен бошқа нарсага эътиборни қаратмоқчиман. Қайта қуриш, ошкоралик кўзимизни очди. Ҳаётга, юз бераётган воқеа-ҳодисаларга тийраклоқ назар ташлай бошладик. Илгари манзара бошқача эди. Йўл қўйилган хатолардан тегишли хулоса чиқараётганимиз рост бўлсин. Маърифатсиз жамиятда ижтимоий-сиёсий тараққиётга эришиб бўлмайди. Бинобарин, мустақилликка эришган юртимизда мактаб кўрган, ўқимишли кишилар қанча кўпайса, шунча яхши. Бу келажагимизга, эртанги кунимизга дахлдор масала.

1992 йил нашрлари учун обуна сўнгги босқичга қадам қўйди. Оиламиз билан талай ойнома ва рўзномаларга ёзилдик. Менга қолса, матбуотнинг тарбиявий аҳамиятини алоҳида таъкидлаган бўлардим. У бизни муҳим янгиликлардан хабардор қилади, қалбимизга маънавий озиқ беради, тасаввуримизни бойитади, ақлимизни пешлайди. «Қишлоқ ҳақиқати» ҳам бундан мустасно эмас. Истагим — рўзномада шифокорларнинг серташвиш ҳаёти, уларнинг меҳнат ва изланишлари ҳақида кўпроқ мақолалар ёритилса...

Насрулло САИДОВ — қурувчи-муҳандис, Ўзбекистон халқ депутати:

— Умуман олганда, матбуот ҳақидаги фикрим ижобий. У кундан-кунга журъатли, мазмундор бўлиб бораяпти. Журналист ижодкорлар учун «ёпиқ» ёки таъқиқланган мавзу йўқ. Лекин бу ҳеч қандай муаммо қолмади, дегани эмас. Айрим нашрлар ҳамон ўзининг тор доирасида ўралашиб қолаяпти. Ўткир масалаларни ёритишда қатъият етишмаётгандек. Кимга қандай билмадиму, шахсан мен марказий нашрларга ҳавас қиламан: улар энг «нозик» мавзулар хусусида ҳам тап тортмай ёзаяпти. Танқид тиғи ўткир, муросасиз. Албатта, гап танқидда ҳам эмас. Мамлакат Президенти ёхуд Давлат хавфсизлиги маҳкамаси бошлиғини боплаб «дўппослаш» қаҳрамонликка кирмайди. Ҳаёт ҳақиқатини холис ёритиш, воқеа-ҳодисалар баёнидан якуний умумлашмалар чиқариш, халққа бор гапни айтиш — журналистнинг биринчи галдаги вазифаси шу бўлиши керак, менимча.

Ўзбекистон миллий мустақилликни қўлга киритди. Ҳаммамиз шу улуғ, жафокаш юртнинг фарзандларимиз. Бинобарин, унинг тақдири, келажаги учун жавобгарлигимизни бир дақиқа унутмаслигимиз лозим. Тараққиёт курашсиз бўлмайди. Олий Кенгаш сессияларида иштирок этарканман, ўзимча ўйлайман: барча ноиблар юксак ишончни оқлашаяптими? Сайлов олдидан берилган қоп-қоп ваъдаларни эсланг. Уларнинг ижроси таъминланганда бугунгидек иқтисодий бўронни бошдан кечирмаган бўлармидик? Айрим маъмуриятчи амалдорлар учун ноиблик ўзига хос қалқон. Жон койитишни, юзага келган вазият билан ҳисоблашишни исташмайди. Биров мушукларини пишт демаса, бас. Бу тоифадаги «хизматкор»лардан нимани ҳам кутиш мумкин? Демократия улоқ ўйини эмас-ку, ахир!

Давр тақозоси билан жумҳуриятимизда ҳам янги партиялар майдонга келмоқда. «Эрк», Халқ-Демократик партияси, «Бирлик»... Уларнинг ўз йўли, Низоми, дастури бор. Аммо мақсад битта: эл-юртга хизмат қилиш, жамиятни ижтимоий-сиёсий тангликдан олиб чиқиш. Халқ ноиби, «Эрк» демократик партиясининг аъзоси ва фаолларидан бири сифатида зиммамдаги масъулиятни тўла ҳис этаман. Нажот йўли ўз қўлимизда. «Қишлоқ ҳақиқати» холис рўзнома сифатида «эрк»чиларга ҳам минбар берсин. Кимга эргашишни халқ ўзи билади.

Юқоридаги мулоҳазалардан кўринадики, муштарийларимиз рўзнома тақдирига бефарқ эмас. Бу бизни қувонтиради, айни замонда зиммамизга катта масъулият юклайди. Бозор иқтисодиёти шароитида ижодий жамоа олдида турган вазифаларнинг кўлами кенг. Қишлоқ ҳаётини тўлақонли ёритиш, ижтимоий-сиёсий ўзгаришлар моҳиятини очиш биринчи галдаги бурчимиздир. Етилган муаммолар, меҳнаткаш инсон, унинг дарду ташвишлари мақолаларимиз марказида бўлади. Алқисса, рўзнома оммавийлигини таъминлаш, уни янги мазмун билан бойитишда муштарийларнинг таклиф ва истаклари муҳим аҳамият касб этажак.

Н. ТОШЕВ,
«Қишлоқ ҳақиқати» мухбири.

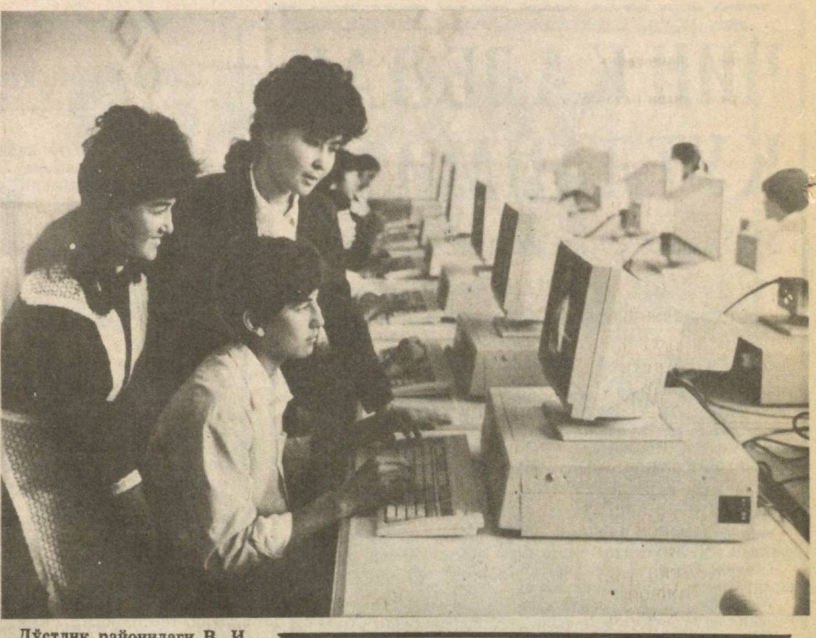

Дўстлик районидаги В. И. Ленин номли 4-ўрта мактабда айни пайтда 715 нафар ўқувчи сабоқ олмоқда. Билим масканида замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган 14 та фан кабинети ишлаб турибди. Турли қулайликларга эга бўлган бундай хоналарда малакали педагоглар ёшларга таълим ва тарбия беришяпти. Бу имкониятлар ўқувчиларнинг яхши ўзлаштиришларига имкон бермоқда.

СУРАТДА: ўқитувчи Бозоргул Ўзбекова ЭҲМдан машғулот ўтказаётир.

У. ҚЎШВОҚОВ олган сурат.

Аёл қалби — сахий зарбулоқ

УЙ ФАРИШТАСИ

Аёл ўз боласидаги хулқ-атворни гўзаллаштирувчи, қаттиқ кўнгилларни юмшатувчи, инсонлар аҳил яшашларига боис ҳисобланган зўр қувватдир.

* * *

Яхши хотин эрининг молдунёсини исроф қилмайди, соҳиби бошига тушган қайғу ҳасратларини йўқотишга бор куч-қудратини сарф этади. Бундай аёл сира камаймайдиган хазина, эрининг мушфиқ, раҳмдил йўлдошидир.

* * *

Оиланинг асл таянчи хотин киши бўлиб, инсонлар ахлоқ, тарбия хусусида ундан бошқа ҳеч кимга тобе бўлмайдилар. Ҳатто олий мактабларда ва юксак фикрли одамлар ҳузурида таҳсил олувчилар ҳам оналари берган тарбия билан яшайдилар. Боодоб заифа ота-онасини, эри ва болаларини, умуман оила аъзоларини, хонадонига дахлдор қариндош-уруғлари, дўстлари ва қўни-қўшниларини гўзал тарбия ва ахлоқи билан мамнун қилади, ўзи ҳам бахтли умр кечиради. Аммо тарбиясиз хотин бунинг акси, оиласининг барча бахтсизликларига сабабчидир.

* * *

Агар инсон ҳар қанча бой ва мартаба эгаси бўлмасин, хотини тарбияли бўлмаса, у бахтли инсон эмас. Чунки бахт оила ичида роҳатланиб умр кечиришдан иборат. Бунга эриша олмаган одам бошқа ерда роҳатлана олмайди.

* * *

Болаларга гўзал тарбия бера олмаган ва уларни одобли қилиб вояга етказа олмаган хотин жамиятга катта зарар келтиради. Тарбиясиз хотин қўлида ўсган болани ислоҳ этиш анча оғирдир, чунки бола онадан олган тарбияни умр бўйи унутмайди.

Шунинг учун энг аввало хотинлар тарбияли бўлишлари, одоб-ахлоқ қоидаларини яхши билишлари керак. Шундагина уларни «уй фариштаси» деб аташ мумкин бўлади.

ЭЪЛОН ВА БИЛДИРУВЛАР

Ф. ХЎЖАЕВ НОМИДАГИ САМАРҚАНД ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ОЛИЙ БИЛИМГОҲИ

1991-92 ўқув йили учун

Агрохимия ва тупроқшунослик, мева, сабзавотчилик ва узумчилик агрономи ихтисослигини ўз ичига олган агрономия; ветеринария; паррандачилик ихтисослигини ўз ичига олган зоотехния; қоракўлчилик; агросаноат тармоқларида иқтисод ва бошқариш; бухгалтерия ҳисоби, назорат ва хўжалик фаолияти таҳлили; қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш ихтисослари бўйича

СИРТҚИ БЎЛИМГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Сиртқи ўқишга фақат танланган ихтисослик соҳасида ишлаётган шахсларгина қабул қилинади.

Аризалар 1991 йил 2 декабрдан 1992 йил 15 январгача қабул қилинади.

Суҳбат 16—30 январь кунлари, кириш имтиҳонлари— 1—14 февраль кунлари бўлади.

Талабаликка қабул қилиш 17—18 февраль кунлари ўтказилади.

Кирувчилар ректор номига ёзилган аризага қуйидаги ҳужжатларни қўшиб топширадилар: ўрта маълумоти тўғрисидаги ҳужжат (асл нусхаси), 086/у шаклдаги медицина маълумотномаси, меҳнат дафтарчасидан кўчирма, 3х4 сантиметр ҳажмида 6 дона фотосурат.

Паспорт ва ҳарбий хизматга алоқадорлиги тўғрисидаги ҳужжат шахсан кўрсатилади.

Қабул комиссияси танланган ихтисослик бўйича махсус ўрта маълумотга, шунингдек, ўз ихтисоси бўйича бир йилдан кам бўлмаган иш стажига эга бўлган шахсларни суҳбат натижалари бўйича кириш имтиҳонларисиз талабаликка қабул қилади. Қолган ўринларга кирувчилар қуйидаги имтиҳонларни топширадилар:

агрономия, зоотехния, қоракўлчилик ихтисослиги бўйича — химия (оғзаки), биология (оғзаки), ўзбек тили ва адабётидан (ёзма);

агросаноат тармоқларида иқтисод ва бошқариш; бухгалтерия ҳисоби, назорат ва хўжалик фаолияти таҳлили ихтисослиги бўйича — математикадан (оғзаки), биологиядан (оғзаки), ўзбек тили ва адабиётидан (ёзма);

қишлоқ хўжалигини механизациялаш ихтисослиги бўйича — математикадан (оғзаки), физикадан (оғзаки), ўзбек тили ва адабиётидан (ёзма).

Ўрта мактабни олтин ва кумуш медаль билан тугатганлар, ўрта махсус ўқув юртларини имтиёзли диплом билан тамомлаган ва ўз ихтисослиги бўйича бир йил тўлиқ иш стажига эга бўлган шахслар ҳамда ўрта ҳунар-техника билим юртларини имтиёзли диплом билан тугатганлар битта имтиҳон топширадилар.

агрономия, зоотехния, қоракўлчилик ихтисослари бўйича — биологиядан (оғзаки);

агросаноат тармоқларида иқтисод ва бошқариш ҳамда, бухгалтерия ҳисоби, назорат ва хўжалик фаолияти таҳлили; қишлоқ хўжалигини механизациялаш ихтисослиги бўйича — математикадан (оғзаки),

Агар улар «беш» баҳо олсалар қолган имтиҳонлардан озод қилинадилар, «тўрт» ёки «уч» баҳо олган тақдирда эса қолган имтиҳонларни ҳам топширадилар.

Қабул комиссиясининг манзили: Самарқанд шаҳри —3, К. Маркс кўчаси 77-уй. Телефонлар: 26-59-79, 24-33-20.

Жамғарма банки

ҲУРМАТЛИ ЖАМҒАРМАЛАР БАНКИНИНГ ОМОНАТЧИЛАРИ!

Сизнинг манфаатларингизни ҳимоялаш мақсадида Ўзбекистон жамғарма банки қариндошлар номига ёки жамғармаларнинг бошқа турларига қайта расмийлаштириш учун 1991 йилнинг 1 мартидан 25 мартигача ёпиб қўйилган омонатлар бўйича, шунингдек фойдаланилмай қолган ва омонатга қайтарилган ҳисоб чекларини бериш муносабати билан ёпиб қўйилган омонатлар бўйича 40 фоизлик товон тўлаш муддатларини узайтирди.

Агар Сиз илгари белгиланганидек, 1 июлгача ана шу хилдаги омонатлар бўйича товон тўланишини расмийлаштиришга улгурмаган бўлсангиз, 1991 йил 15 декабрга қадар Жамғармалар банкининг ўзингиз яшаб турган товон тўлаш ҳақидаги ариза билан район бўлимига мурожаат қилишингиз лозим.

Ўзбекистон Республика жамғарма банки «Союзреклама» акционерлик жамиятининг «Сарбон» Ўзбекистон реклама агентлиги.

Беруний мукофотига номзодлар

УЛЬТРАТОВУШ ДАВОЛАЙДИ

Шарқ халқлари табобатида турли-туман даволаш услублари мавжуд. Унинг ютуқлари жаҳон алломаларининг диққат-эътиборини тортиб келаяпти. Биргина Абу Али ибн Сино яратган «Тиб қонунлари»нинг ўзигина ҳозиргача дунё тиббиёт олимларининг қўлланмаси бўлиб келмоқда.

Эндиликда кимёвий дори-дармонлар, рентген, атом нурлари, лазур, электрон микроскоп каби даволаш воситалари шифокорларнинг ишончли ёрдамчиларига айланди. Айниқса ультратовуш ёрдамида касалликни аниқлаш туфайли унга қизиқиш ортди. Улар ёрдамида бош мия касалликларини аниқлашда австралиялик олим Дуссик 1942 йилда биринчи муваффақиятга эришган эди. Бунгача балиқ овлаш, қон таркибини аниқлашда фойдаланилган бўлиб, кейинчалик инсон саломатлигига хизмат қилдириш учун кетма-кет тажрибалар ўтказилди.

Ўзбекистонлик олимларимизнинг ҳам бу соҳадаги изланишлари чакки эмас. А. Фозилов, Ф. Аляви, А. Дўстмуродов, У. Қосимов ва Н. Муродхўжаевларнинг «Тиббиётда ультратовушли диагностиканинг янги тизимини ишлаб чиқиш ва соғлиқни сақлашда жорий этиш» бўйича олиб борган илмий тажрибалари бошқа изланишлардан кўп жиҳатдан фарқ қилади. Бу усул юмшоқ тўқималарнинг яллиғланиши, бўғин ва суяк, асаб системаси, кўз, томоқ, қулоқ, бурун, ўпка, овқат ҳазм қилиш органлари хасталикларини даволашда қўл келмоқда.

Ўзбекистон Республикаси онкология ва радиология илмий-тадқиқот институти томонидан аҳолини тиббий кўрикдан ўтказишда ультратовушдан фойдаланилган. Ушбу тажриба Қашқадарё вилоятининг Қарши, Қамаши, Тошкент шаҳрининг Собир Раҳимов ва Октябрь районларида ҳам амалга оширилди.

Натижа кутилганидан ҳам самаралироқ бўлди. Косон районида яшовчи кўп болали она Д. Умрзоқова ҳам текширувдан ўтказилди, жигарида касаллик борлиги аниқланди ва даволанди. Бу билан ультратовуш тизими орқали кўпгина касалликларни аниқлаш имкони борлиги яна бир бор амалда ўз исботини топди. Мабодо хакамлар ушбу тадқиқотни Беруний мукофотига лойиқ топсалар, табобатдаги яна бир янгиликнинг равнақ топишига кўмак берган бўлур эдилар.

М. ТОШПЎЛАТОВ,
СССР Ёзувчилар уюшмасининг аъзоси.

Узспортлото

45-ТИРАЖ НАТИЖАЛАРИ

«Спортлото 45 дан 6»: 4, 5, 8, 28, 36, 42.

«Спортлото 36 дан 5»: 8, 10, 13, 21, 31.

СПОРТ ЛОТЕРЕЯЛАРИ МУХЛИСЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

24 ноябрда ўтказиладиган «СТ-4 супертиражи» ютуқларига 1990 йил ютуқ жамғармасидан қолган 300 минг сўм ҳам қўшилади. Унинг 100 минг сўми «Спортлото 45 дан 6» лотереяси, 200 минг сўми «Спортлото 36 дан 5» лотереяси ютуқ фондига қўшилади

«СТ-4 супертиражи»да ўйналадиган «Темп» телевизорининг ҳозирги пайтдаги нархи 1575 сўм эканлигини маълум қилиб, аввалги маълумотларга аниқлик киритамиз.

1992 йилга енгил автомобиллар фонди йўқлиги сабабли 1991 йил 44 тираждан бошлаб «Спортлото» ва «Спортпрогноз» лотереяларида навбатдан ташқари автомобиль ажратиш тўхтатилади.

«Союзспортлото» бирлашмаси.

Ойбаҳор Давронова эл олқишлаган зиёкорлардан. У қатор йиллардан бери Оқдарё районидаги марказий кутубхонанинг 31 филиалида хизмат қилиб келаётир.

9 минг китоб фонди, 500 дан ортиқ китобхонга эга бўлган зиё маскани ҳамиша ўқувчилар билан гавжум. Бу ерда тез-тез адабий кечалар, китобхонлар анжуманлари ва турли мавзуларда суҳбатлар уюштирилади.

СУРАТДА: кутубхона мудири О. Давронова.

Ғ. АЛИЕВ олган сурат.

Муҳаррир Н. ЁҚУБОВ.

МУАССИСЛАР: ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ВАЗИРЛИГИ, «УЗПЛОДООВОШЧВИНПРОМ» КОНЦЕРНИ, ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИ, «ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ» ЖУРНАЛИСТЛАРИ ЖАМОАСИ.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ, ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

ТЕЛЕФОНЛАР: муҳаррир ўринбосарлари — 33-44-43, 32-54-44, 33-16-27, 32-54-42. Масъул котиб—33-09-93, 32-56-26. Масъул котиб ўринбосарлари — 32-56-25. Деҳқончилик бўлими — 32-56-35, 32-54-51, 33-54-33. Қайта ишлаш саноати бўлими — 32-54-48. Советлар ва ижтимоий ҳаёт бўлими — 32-56-34. Чорвачилик бўлими— 32-56-22. Мелиорация ва қишлоқ қурилиши бўлими — 32-56-30. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими — 32-56-36, 33-54-33, 32-56-37. Ахборот ва спорт бўлими — 32-54-54, 32-56-37. Шикоят, хат ва маъмурий органлар бўлими— 32-54-49, 32-54-52. Безатиш бўлими — 32-58-79. Эълонлар бўлими—33-81-42.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни. 700.000 Тошкент шаҳри. Ленинград кўчаси, 32. Нашр кўрсаткич — 64.602, 68.753 нусхада чоп этилади. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Босишга топшириш вақти 21.00 Босишга топширилди 20.00 Буюртма-6286.